EVANGELIUM

PODLÉ

(SEPSÁNÍ S.) JANA.

KAPITOLA 1.

Evangelisty 15. i Křtitele svědectví o Pánu Kristu 37. a povolání některých učedlníků.

Na * počátku bylo ° Slovo. a to
Slovo bylo u Boha. a to Slovo byl
** Bůh. *I M.1.1.
I Jan.1.1.2. °Zj.19.13. **I Jan.5.20.
2. To bylo na počátku u Boha.
3. Všecky * věci skrze ně učiněny jsou. a bez něho nic není učiněno. což učiněno jest.
*Ž.33.6. Efez.3.9.
4. V něm život * byl. a život byl
světlo lidí. *k.5.26. I Jan.5.11.
5. A to * světlo v ° temnostech
svítí. ale tmy ho neobsáhly.
*k.8.12. °Iz.60.2.
6. Byl * člověk poslaný od Boha. jemuž jméno bylo Jan.
*Mat.3.1.
7. Ten přišel na svědectví. aby
svědčil o tom světle. aby * všickni uvěřili skrze něho. *Kol.1.28.
8. Nebyl on to * světlo. ale *přišel.* aby svědectví vydával o tom
světle. *k.5.35.

9. *Tentoť* byl to * pravé světlo.
kteréž osvěcuje každého člověka
přicházejícího na svět. *k.3.19; 8.12.
10. Na světě byl. a svět skrze
něho učiněn jest. ale svět ho nepoznal.
11. Do svého vlastního přišel.
ale vlastní jeho nepřijali ho.
12. Kteříž pak koli přijali jej.
dal jim moc * syny Božími býti.
těm, kteříž věří ve jméno jeho.
*Ř.8.15. Gal.3.26. I Petr.1,14.
13. Kteříž ne ze krví. ani z vůle
těla. ani z vůle muže. ale z
* Boha zplozeni jsou.
*k.3.5. I Jan.5.4.
14. A Slovo to tělo * učiněno
jest. a přebývalo mezi námi. (a
○ viděli jsme ** slávu jeho. slávu
jakožto jednorozeného od Otce.)
○○ plné milosti a *** pravdy.
*Iz.7.14. Mat.1,16. ○Iz.40,5. Mat.17.2.
**Iz.60,1. ○○Kol.1.19. ***Luk.2,40.
15. Jan svědectví vydával o něm.
a volal. řka: Tentoť jest. o němž
jsem pravil. že po mně přišed.
předšel mne: nebo přednější jest
než já.
16. A z plnosti * jeho my všickni
vzali jsme. a to milost za
milost. *k.3.34. Kol.1.19; 2.9.
17. Nebo * zákon skrze Mojžíše
dán jest, milost a pravda skrze
Ježíše Krista stala se.
*II M.20.1 násl.
18. Boha * žádný nikdy neviděl:
jednorozený ten ○ Syn, kterýž
jest v lůnu Otce. onť vypravil.
*II M.33.20. I Tim.6.16. ○Mat.11.27.
19. A totoť jest svědectví * Janovo.
když poslali Židé z Jeruzaléma
kněží a Levíty. aby se ho
otázali: Ty kdo jsi? *k.5.33.
20. I vyznal a nezapřel. a vyznal:
Že já nejsem * Kristus.
*k.3,28. Sk.13.25.
21. I otázali se ho: Což pak?
Eliáš jsi * ty? I řekl: Nejsem. Jsi
○ ten prorok? Odpověděl: Nejsem.
*Mat.11,14. ○V M.18,15.
22. I řekli jemu: Kdožs pak? Ať
odpověď dáme těm. kteříž nás
poslali. Co pravíš sám o sobě?
23. Řekl: * Já jsem hlas volajícího
na poušti: Spravte cestu Páně.
jakož pověděl Izaiáš prorok.
*Iz.40.3. Mat.3.3. Mark.1.3.
24. Ti pak. kteříž byli posláni. z
farizeů byli.
25. I otázali se ho a řekli jemu:
Proč tedy křtíš. jestliže ty nejsi
Kristus. ani Eliáš. ani ten prorok?
26. Odpověděl jim Jan. řka: * Já
křtím vodou. ale u prostřed vás
stojí. jehož vy neznáte. *Mat.3.11.
27. Totoť jest ten. * kterýž po
mně přišed. předšel mne. u jehož
obuvi já nejsem hoden rozvázati
řemének. *k.3.26.
28. Toto v * Betabaře stalo se
○ za Jordánem. kdež Jan křtil.
*Soud.7.24. ○Jan.10.40.
29. Druhého dne uzřel Jan Ježíše.
an jde k němu. I dí: Aj,
* Beránek, Boží. kterýž snímá
hřích ○ světa. *II M.12.3.
Iz.53.7. I Petr.1.19. ○Iz.53.4.6.11.
30. Tentoť jest. o kterémž jsem
já pravil. že za mnou jde muž.
kterýž mne * předšel: nebo přednější
jest než já. *v.15.
31. A já jsem ho neznal. ale aby
zjeven * byl lidu Izraelskému.
proto jsem já přišel. křtě vodou.
*k.7,4.
32. A svědectví vydal Jan. * řka:
Viděl jsem Ducha sstupujícího
jako holubici s nebe. a zůstal na
něm. *Mat.3.16. Mark.1.10.11.
33. A já jsem ho neznal. ale kterýž
mne poslal křtíti vodou. ten
mi řekl: Nad kýmž uzříš Ducha
sstupujícího a zůstávajícího na
něm. tenť jest. kterýž křtí * Duchem
svatým. *Sk.1.5.
34. A já jsem viděl. a svědectví
jsem vydal. že on jest ten Syn
Boží.
35. Druhého pak dne opět stál
Jan. a z učedlníků jeho dva.
36. A uzřev Ježíše. an se prochází.
řekl: Aj. * Beránek Boží.
*v.29.
37. I slyšeli ho ti dva učedlníci
mluvícího. a šli za Ježíšem.
38. I obrátiv se Ježíš. a uzřev
je. ani jdou. dí jim:
39. Co hledáte? A oni řekli jemu:
Rabbi. (což se vykládá: Mistře.)
kde bydlíš?
40. Dí jim: Poďte a vizte. *I* šli
a viděli. kde bydlil. a zůstali u
něho ten den: nebo bylo okolo
desáté hodiny.
41. Byl * Ondřej, bratr Šimona
Petra. jeden z těch dvou. kteříž
byli to slyšeli od Jana. a šli za
ním. *Mat.4.18.
42. *I* nalezl ten první bratra svého
vlastního Šimona. a řekl mu:
Nalezli jsme * Mesiáše. což se
vykládá Kristus. *Dan.9.24.26.
43. I přivedl jej k Ježíšovi. A
pohleděv naň Ježíš. dí: Ty jsi
Šimon. syn Jonášův. ty slouti
* budeš Céfas. což se vykládá
Petr. *Mat.16.18.

44. Na druhý den chtěl Ježíš vy-
jíti do Galilee, i nalezl Filipa. a
řekl jemu: Poď za mnou.
45. A byl * Filip z Betsaidy,
města Ondřejova a Petrova. *k.12,21.
46. Nalezl Filip Natanaele. I dí
jemu: O kterémž * psal Mojžíš v
zákoně ° a proroci, nalezli jsme,
Ježíše, syna Jozefova z Nazaréta.
*I M.3,15. °Iz.7,13. Jer.23,5.6. Ezech.34,23. Dan.9,24. Mich.5,2.
47. I řekl jemu Natanael: A mů-
že z * Nazaréta co dobrého býti?
Řekl jemu Filip: Poď ° a viz.
*Mat.2,23. °v.40.
48. Vida Ježíš Natanaele, an jde
k němu, i dí o něm: Aj, právě
Izraelitský, v němžto * lsti není.
*Ž.32,2; 73,1.
49. Řekl mu Natanael: Jakž *ty*
mne znáš? Odpověděl Ježíš a řekl
jemu: Prvé než tě Filip zavolal,
když byl pod fíkem, viděl jsem
tebe.
50. Odpověděl Natanael a řekl
jemu: Mistře, ty jsi * Syn Boží,
ty jsi ten král Izraelský.
*Mat.14,33.
51. Odpověděl Ježíš a řekl jemu:
Žeť jsem řekl: Viděl jsem tebe
pod fíkem, věříš. Větší věci nad
tyto uzříš.
52. I dí mu: Amen, amen pra-
vím vám: Od tohoto času uzříte
nebe otevřené, a anděly * Boží
vstupující a sstupující na Syna
člověka. *I M.28,12. Mat.4,11.

KAPITOLA 2.

Svadba v Galilejské Káni. 13. Penězoměnci z chrámu vyhnáni. 18. Hádka s Židy. 23. Mnozí v Krista uvěřili.

Třetího pak dne stala se svadba
v Káni Galilejské, a byla matka
Ježíšova tam.
2. A pozván jest také Ježíš i u-
čedlníci jeho na tu svadbu.
3. Když se pak nedostalo vína,
řekla matka Ježíšova jemu: Vína
nemají.
4. Dí jí Ježíš: Co mně a tobě
ženo? Ještě nepřišla hodina má.
5. Dí matka jeho služebníkům:
Což by koli vám řekl, učiňte.
6. I bylo tu kamenných stoudví
šest postaveno, podlé * očišťová-
ní Židovského, beroucí v sebe
jedna každá dvě neb tři míry.
*Mark.7,3.
7. Řekl jim Ježíš: Naplňte ty
stoudve vodou. I naplnili je až
do vrchu.
8. I dí jim: Nalévejtež již, a neste
vrchnímu správci svadby. I nesli.
9. A jakž okusil vrchní správce
svadby té vody, vínem učiněné,
(nevěděl pak, odkud by bylo, ale
služebníci věděli, kteříž vážili vo-
du,) povolal ženicha ten vrchní
správce,
10. A řekl mu: Každý člověk nej-
prvé dobré víno dává, a když by
se hojně * napili, tedy to, kteréž
horší. Ty zachoval jsi víno dob-
ré až dosavad *I M.43,34.
11. To učinil Ježíš počátek divů
v Káni * Galilejské, a zjevil slá-
vu svou, I ° uvěřili v něho u-
čedlníci jeho. *k.4,46. °k.11,45.
12. Potom sstoupil do Kafar-
naum, on i matka jeho, i bratří
jeho, i učedlníci jeho, a pobyli
tam nemnoho dní;
13. Nebo blízko byla velikanoc
Židovská. I vstoupil Ježíš do Je-
ruzaléma.
14. A nalezl * v chrámě proda-
vače volů a ovec i holubic, a pe-
nězoměnce sedící.
*Mat.21,12. Mark.11,15.
15. A udělav bič z provázků, vše-
cky vyhnal z chrámu, i ovce i
voly, a penězoměncům rozsypal
peníze, a stoly zpřevracel.
16. A těm, kteříž holuby prodá-
vali, řekl: Odneste tyto věci od-
sud, a nečiňte domu Otce mého
domem kupeckým.
17. I rozpomenuli se učedlníci
jeho, že psáno jest: * Horlivost
domu tvého snědla mne. *Ž.69,10.
18. Tedy odpověděli Židé a řekli
jemu: Jaké * znamení nám uká-
žeš, že tyto věci činíš?
*k.6,30. Mat.12,38. Mark.8,11. Luk.11,29.
19. Odpověděl Ježíš a řekl jim:
Zrušte chrám * tento, a ve třech
dnech zase vzdělám jej. *Mat.26,61.
20. I řekli Židé: Čtyřidceti a
šest let dělán jest chrám tento, a
ty ve třech dnech vzděláš jej?
21. Ale on mluvil o chrámu těla
svého.
22. A protož když z mrtvých
vstal, rozpomenuli * se učedlníci
jeho, že jim to byl pověděl. I u-
věřili písmu a slovu, kteréž po-
věděl Ježíš. *Luk.24,8.
23. A když byl v Jeruzalémě na
velikunoc v den sváteční, mnozí
uvěřili ve jméno jeho, vidouce
divy jeho, kteréž činil.
24. Ale Ježíš nesvěřil sebe samé-
ho jim, proto že on znal všecky.
25. Aniž potřeboval, aby kdo
svědectví vydával o člověku; nebo
* on věděl, co by bylo v člověku.
*I Sam.16,7. Ž.7,10. Mat.22,18.

KAPITOLA 3.

Rozmlouvání Páně s Nikodémem. 22. Učedlníci Kristovi i Jan křtili. 25. Svědectví Jana Křtitele slavné o Kristu Pánu.

Byl pak člověk z farizeů, jménem Nikodém, kníže Židovské.
2. Ten přišel k Ježíšovi v noci, a řekl jemu: Mistře, víme, že jsi od Boha přišel mistr; nebo * žádný nemůže těch divů činiti, kteréž ty činíš, leč by Bůh byl s ○ ním.
*Sk.2,22. ○Jan 9,16. Sk.10,38.
3. Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Amen, amen pravím tobě: * Nenarodí-li se kdo znovu, nemůž viděti království Božího.
*Tit.3,5. Mat.18,3.
4. Řekl jemu Nikodém: Kterak můž člověk naroditi se, starý jsa? Zdali může po druhé v život matky své vjíti a naroditi se?
5. Odpověděl Ježíš: Amen, amen pravím tobě: Nenarodí-li se kdo z vody * a z Ducha, nemůž vjíti do království Božího.
*Ezech.36,25.27. I Petr.3,21. Žid.10,22.
6. Což se narodilo * z těla, tělo jest, a což se narodilo z Ducha, duch jest. *I M.5,2. Ř.8,23; 8,5.
7. Nediviž se, že jsem řekl tobě: Musíte se znovu zroditi.
8. Vítr, kam chce věje, a hlas jeho slyšíš, ale nevíš, * odkud přichází, a kam jde. Takť jest každý, kdo se z ○ Ducha narodil.
*Ž.135,7. Kaz.11,5. ○I Kor.2,11.
9. Odpověděl Nikodém a řekl jemu: Kterak * mohou tyto věci býti? *k.6,52.60. Ezech.36,26.
10. Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Ty jsi mistr v Izraeli, a toho neznáš?
11. Amen, amen pravím tobě: Že což * víme, mluvíme, a což jsme viděli, svědčíme, ale svědectví našeho nepřijímáte.
*k.7,16; 8,28; 12,49.
12. Poněvadž zemské věci mluvil jsem vám, a nevěříte, kterak, budu-li vám praviti nebeské, uvěříte?
13. A jistě * žádnýť nevstoupil v nebe, než ten, kterýž sstoupil s nebe, Syn člověka, kterýž jest v nebi. *k.6,62. Mat.28,2. Efez.4,9.
14. A jakož * Mojžíš povýšil hada na poušti, takť musí ○ povýšen býti Syn člověka,
*IV M.21,8.9. II Král.18,4. ○Jan 8,28.
15. Aby každý, kdož * věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný. *k.6,36. Mark.16,16.
16. Nebo * tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.
*Ř.5,8; 8,32. I Jan.4,9.
17. Neboť * neposlal Bůh Syna svého na svět, aby odsoudil svět, ale aby spasen ○ byl svět skrze něho. *k.9,39. Luk.5,56. ○I Jan.4,9.
18. Kdož * věří v něho, nebude odsouzen, ale kdož nevěří, jižť jest odsouzen; nebo neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího. *k.5,24.
19. Totoť pak jest ten * soud, že světlo přišlo na svět, ale milovali lidé více tmu nežli světlo; nebo skutkové jejich byli zlí.
*k.1,5.9. I Jan.2,9.
20. Každý zajisté, kdož zle činí, nenávidí světla, a nejde k světlu, aby nebyli trestáni skutkové jeho.
21. Ale * kdož činí pravdu, jde k světlu, aby zjeveni byli skutkové jeho, že v Bohu učiněni jsou. *Efez.5,8.
22. Potom přišel Ježíš a učedlníci jeho do země Judské, a tu přebýval s nimi, a * křtil. *k.4,1.2.
23. A Jan také křtil v Enon, * blízko Sálim, nebo byly tam vody mnohé. I přicházeli, ○ a křtili se. *I Sam.9,4. ○Mat.3,6.16. Mark.1,5.
24. Nebo ještě * Jan nebyl vsazen do žaláře. *Mat.14,3. Luk.3,19.20.
25. Tedy vznikla otázka mezi učedlníky Janovými a Židy o očišťování.
26. I přišli k Janovi a řekli jemu: Mistře, ten kterýž byl s tebou * za Jordánem, jemužs ty ○ svědectví vydal, aj, on křtí, a všickni jdou k němu. *Mat.3,13. ○k.3,11.
27. Odpověděl Jan a řekl: * Nemůžť člověk vzíti ničeho, leč by jemu dáno bylo s nebe.
*k.19,11. I Kor.4,7.
28. Vy sami * svědkové jste mi, že jsem pověděl: Nejsem já Kristus, ale ○ že jsem poslán před ním. *k.1,20.30. ○Mal.3,1. Mat.11,10.
29. Kdož má nevěstu, ženichť jest, přítel pak ženicha, kterýž stojí a slyší ho, radostí raduje se pro hlas ženicha. Protož ta radost má naplněna jest.
30. Onť * musí růsti, já pak menšiti se. *II Sam.3,1. Fil.1,18.
31. Kdožť * s hůry přišel, nade všeckyť jest; kdož jest z země, zemskýť jest, a zemské věci mluví. Ten, kterýž s nebe přišel, nade všecky jest. *k.8,23. I Kor.15,47.
32. A což viděl a slyšel, * toť

svědčí, ale ° svědectví jeho žádný nepřijímá. *k.5,19.20. °k.3,11.
33. Kdož přijímá svědectví jeho, zpečetil to, že Bůh * pravdomluvný jest. *k.7,17. V M.7,9. Ř.3,4.
34. Nebo * ten, kteréhož Bůh poslal, slovo Boží mluví; nebo *jemu* ne v míru dává ° Bůh Ducha. *k.1,16. °Ž.45,8. Iz.61,1. Luk.4,18.
35. Otec miluje Syna, * a všecko dal v ruku jeho. *Ž.8,7. Mat.11,27. Luk.10,22. Žid.2,8.
36. Kdož věří v Syna, má život věčný; ale kdožť jest * nevěřící Synu, neuzříť života, ale hněv Boží zůstává na něm. *v.18. Mark.16,16.

KAPITOLA 4.

Poslouženi k víře Samaritánce, 41. i jiným Samaritánům, 46. a syna služebníka královského uzdravení.

A jakž poznal Pán, že slyšeli farizeové, že by Ježíš více učedlníků činil a křtil než Jan,
2. (Ačkoli Ježíš sám nekřtil, ale učedlníci jeho,)
3. Opustil Judstvo, a odšel opět do Galilee.
4. Musil pak jíti skrze Samaří.
5. I přišel k městu Samařskému, kteréž slove Sichar, vedlé popluží, kteréž byl dal * Jakob Jozefovi, synu svému. *I M.33,19; 48,22.
6. Byla pak tu studnice Jákobova. Protož ustav na cestě Ježíš, posadil se tak na studnici. A bylo okolo šesté hodiny.
7. I přišla žena z Samaří vážiti vody. Kteréž řekl Ježíš: * Dej mi píti. *I M.24,17.
8. Nebo učedlníci jeho byli odešli do města, aby nakoupili pokrmů.
9. I řekla jemu žena ta Samaritánka: Kterakž ty, jsa Žid, žádáš ode mne nápoje od ženy Samaritánky? (Nebo * neobcují Židé s Samaritány.) *k.8,48. II Král.17,24. Luk.9,52.
10. Odpověděl Ježíš a řekl jí: Kdybys znala ten dar Boží, a kdo jest ten, kterýž praví tobě: Dej mi píti, ty bys prosila jeho, a dal by tobě vody * živé. *k.6,35. Jer.2,13.
11. I dí jemu žena: Pane, aniž máš, čím bys navážil, a studnice jest hluboká. Odkudž tedy máš tu vodu živou?
12. Zdaliž jsi ty větší nežli otec náš Jákob, kterýž nám dal tuto studnici, a sám z ní pil, i synové jeho, i dobytek jeho?
13. Odpověděl Ježíš a řekl jí: Každý, kdož pije * vodu tuto, žízniti bude opět. *k.6,58.
14. Ale kdož by se napil vody té, kterouž * já dám jemu, nežíznil by na věky, ale voda ta, kterouž já dám jemu, bude v něm studnicí vody prýštící se k životu věčnému. *k.6,27.35; 7,38.39.
15. Řekla jemu žena: Pane, dej mi té vody, abych nežíznila, ani chodila sem vážiti.
16. Řekl jí Ježíš: Jdi, zavolej muže svého, a přiď sem.
17. Odpověděla žena a řekla: Nemám muže. Dí jí Ježíš: Dobřes řekla: Nemám muže.
18. Nebos pět mužů měla, a nyní kteréhož máš, není tvůj muž. To jsi pravdu pověděla.
19. Řekla jemu žena: Pane, vidím, že jsi ty * prorok. *k.6,14. Luk.7,16; 24,19.
20. Otcové naši na této hoře modlívali se, a vy pravíte, že v * Jeruzalémě jest místo, kdež náleží se modliti. *V M.12,5.11. I Král.8,29 násl. II Par.7,12.
21. Dí jí Ježíš: Ženo, věř mi, žeť jde hodina, kdyžto ani na této hoře, ani v Jeruzalémě nebudete se modliti Otci.
22. Vy se modlíte, * a nevíte, čemu; my se modlíme, čemuž víme, nebo spasení ° z Židů jest. *II Král.17,29. Mat.20,22. °I M.12,3. Iz.2,3. Luk.24,47. Ř.3,2. Žid.7,14.
23. Ale jdeť hodina, a nyníť jest, kdyžto praví modlitebníci modliti se budou Otci v duchu a v pravdě. Neboť takových Otec hledá, aby se modlili jemu.
24. Bůh * duch jest, a ti, kteříž se jemu modlí, v duchu a v pravdě musejí se modliti. *II Kor.3,17.
25. Dí jemu žena: Vím, * že Mesiáš přijde, kterýž slove Kristus. Ten, když přijde, oznámí nám všecko. *k.1,41.
26. Dí jí Ježíš: * Jáť jsem, kterýž mluvím s tebou. *k.8,25.
27. A v tom přišli učedlníci jeho, i divili se, že by s ženou mluvil, a však žádný neřekl: Nač se ptáš, aneb proč mluvíš s ní?
28. I nechala tu žena vědra svého, a šla do města, a řekla těm lidem:
29. Poďte, vizte člověka, kterýž pověděl mi všecko, což jsem koli činila. Není-li on ale Kristus?
30. Tedy vyšli z města, a přišli k němu.
31. Mezi tím pak prosili ho učedlníci, řkouce: Mistře, pojez.

32. A on řekl jim: Jáť mám pokrm jísti, kteréhož vy nevíte.
33. Učedlníci pak mluvili vespolek: Zdali jemu kdo přinesl jísti?
34. Dí jim Ježíš: Můjť pokrm jest, abych činil vůli toho, kterýž mne poslal, a dokonal dílo jeho.
35. Však vy pravíte, že ještě čtyři měsícové jsou, a žeň přijde. Aj, pravím vám: Pozdvihněte očí svých, a patřte na krajiny, žeť se * již bělejí ke žni. *Mat.9,37. Luk.10,2.
36. Kdož pak žne, odplatuť béře, a shromažďuje užitek k životu věčnému, aby i ten, kdož rozsívá, radoval se spolu, i kdo žne.
37. Nebo v tom pravé jest slovo, žeť jiný jest, kdož rozsívá, a jiný, kterýž žne.
38. Jáť jsem vás poslal žíti, o čemž jste vy nepracovali. Jiníť pracovali, a vy jste v jejich práce vešli.
39. Z města pak toho mnozí z Samaritánů uvěřili v něho, pro řeč té ženy, svědčící: Že mi pověděl všecko, což jsem činila.
40. A když k němu přišli Samaritáni, prosili ho, aby s nimi zůstal. I pobyl tu za dva dni.
41. A mnohem jich více uvěřilo pro řeč jeho.
42. A ženě té řekli: Již ne pro tvé vypravování věříme; * nebo sami jsme slyšeli, a víme, že tento jest právě spasitel světa, Kristus. *k.17,8.
43. Po * dvou pak dnech vyšel odtud, a šel do Galilee. *Mat.4,12.
44. Nebo sám Ježíš byl svědectví vydal, že * prorok v vlasti své v poctivosti není. *Mat.13,57.
45. A když přišel do Galilee, přijali jej Galilejští, všecko viděvše, co činil v Jeruzalémě v svátek; nebo i oni byli přišli k svátku.
46. Tedy opět přišel Ježíš do Kány Galilejské, kdež * učinil byl z vody víno. I byl jeden královský služebník v Kafarnaum, jehožto syn nemocen byl. *k.2,1 násl.
47. Ten uslyšev, že by Ježíš přišel z Judstva do Galilee, šel k němu, a prosil ho, aby sstoupil a uzdravil syna jeho; nebo počínal umírati.
48. I řekl jemu Ježíš: * Neuzříteli divů a zázraků, neuvěříte. *k.2,18. I Kor.1,22.
49. Dí jemu ten královský služebník: Pane, podiž prvé, nežli umře syn můj.
50. Dí jemu Ježíš: Jdi, * syn tvůj živ jest. I uvěřil člověk řeči, kterouž mluvil jemu Ježíš, a šel. *I Král.17,23.
51. Když pak on již šel, potkali se s ním služebníci jeho a zvěstovali, řkouce: Syn tvůj živ jest.
52. Tedy otázal se jich na hodinu, v kterou by se lépe měl. I řekli jemu: Včera v hodinu sedmou přestala mu zimnice.
53. Tedy poznal otec, že právě ta hodina *byla*, v kterouž řekl byl jemu Ježíš: Syn tvůj živ jest. I uvěřil on i * dům jeho všecken. *Sk.18,8.
54. To opět druhý div učinil Ježíš, přišed z Judstva do Galilee.

KAPITOLA 5.

Pán člověka od třidcíti osmi let nemocného uzdraviv, 16. nesnáz o to s Židy měl.

Potom byl svátek Židovský, i šel Ježíš do Jeruzaléma.
2. Byl pak v Jeruzalémě rybník bravný, kterýž slove Židovsky Bethesda, patero přístřeší maje.
3. Kdež leželo množství veliké neduživých, slepých, kulhavých, suchých, očekávajících hnutí vody.
4. Nebo anděl jistým časem sstupoval do rybníka, a kormoutil vodu. Protož kdož nejprvé sstoupil po tom zkormoucení vody, uzdraven býval, od kterékoli nemoci trápen byl.
5. I byl tu člověk jeden, kterýž osm a třidceti let nemocen byl.
6. Toho uzřev Ježíš ležícího, a poznav, že jest již dávno *nemocen*, dí jemu: Chceš-li zdráv býti?
7. Odpověděl mu ten nemocný: Pane, nemám člověka, kterýž by, když se zkormoutí voda, uvrhl mne do rybníka, ale když já jdu, jiný přede mnou sstupuje.
8. Dí jemu Ježíš: * Vstaň, vezmi lože své a choď. *Mat.9,6.
9. A hned zdráv jest učiněn člověk ten, a vzav lože své, i chodil. * Byla pak sobota v ten den. *k.9,14.
10. Tedy řekli Židé tomu uzdravenému: Sobota jest, * nesluší tobě lože nositi. *k.9,16. II M.20,10. V M.5,13. Jer.17,21. Mat.12,2.
11. Odpověděl jim: Ten, kterýž mne uzdravil, onť mi řekl: Vezmi lože své a choď.
12. I otázali se ho: Kdo jest ten člověk, kterýž tobě řekl: Vezmi lože své a choď?
13. Ten pak uzdravený nevěděl, kdo by byl. Nebo Ježíš byl po-

odšel od zástupu shromážděného
na tom místě.
14. Potom pak nalezl jej Ježíš
v chrámě, a řekl jemu: Aj, zdráv
jsi učiněn; nikoli víc nehřeš, ať by
se něco horšího nepřihodilo.
15. Odšel ten člověk, a pověděl
Židům, že by Ježíš byl ten, kte-
rýž ho zdravého učinil.
16. A protož protivili se Židé Je-
žíšovi, a hledali ho zabiti, že to
učinil v sobotu.
17. Ježíš pak odpověděl jim:
* Otec můj až dosavad dělá, i
○ jáť dělám. *k.14,10. ○k.9,4.
18. Tedy Židé ještě víc proto
hledali ho zamordovati, že by
netoliko rušil sobotu, ale že
* Otce svého pravil býti Boha, rov-
ného se čině Bohu. *k.10,33. Filip.2,6.
19. I odpověděl Ježíš a řekl jim:
Amen, amen pravím vám: * Ne-
můžeť Syn sám od sebe nic činiti,
jediné což ○ vidí, an Otec činí. Ne-
bo cožkoli on činí, toť i Syn též
podobně činí. *v.30. ○k.3,11.32; 8,38.
20. Otec zajisté * miluje Syna, a
ukazuje mu všecko, což sám činí;
a větší nad to ukáže jemu skutky,
abyste vy se divili. *k.3,35.
21. Nebo jakož Otec křísí mrtvé
a obživuje, tak i Syn, kteréž chce,
obživuje.
22. Aniž zajisté Otec soudí koho,
ale všecken * soud ○ dal Synu,
*Sk.17,31. ○Mat.11,27. Jan 17,2.
23. Aby všickni ctili Syna, tak
jakž Otce ctí. Kdo nectí Syna,
nectí ani Otce, kterýž ho poslal.
24. Amen, amen pravím vám: Že
kdož slovo mé slyší, a věří tomu,
kterýž mne poslal, * máť život
věčný, a na soud nepřijde, ale
přešelť jest z smrti do života.
*k.3,18. Luk.23,43. Ř.8,24. Efez.2,8.
25. Amen, amen pravím vám: Že
přijde hodina, a nyníť jest, * když
mrtví uslyší hlas Syna Božího. a
kteříž uslyší, živi budou.
*Ř.6,4. Gal.2,20. Efez.2,1.5. I Tim.5,6.
26. Nebo jakož Otec má život
sám v sobě, tak dal i Synu, aby
měl život v samém sobě.
27. A dal jemu * moc i soud či-
niti, nebo Syn člověka jest.
*v.22. Sk.10,42.
28. Nedivtež se tomu; neboť
přijde hodina, v kterouž * vši-
ckni, kteříž v hrobích jsou, uslyší
hlas jeho. *I Kor.15,52. I Tes.4,16.
29. A * půjdou ti, kteříž dobré
věci činili, na vzkříšení života,
ale ti, kteříž zlé věci činili, na
vzkříšení soudu. *Dan.12,2. Mat.25,46.
30. Nemohuť * já sám od sebe
nic činiti. Jakž slyším, takť sou-
dím, a soud můj spravedlivý jest.
Nebo ○ nehledám vůle své, ale
vůle toho, kterýž mne poslal, Ot-
covy. *v.19. ○k.6,38. Mat.26,39.
31. Vydám-liť * já svědectví sám
o sobě, svědectví mé není pravé.
*k.8,14.18.
32. Jinýť * jest, kterýž svědectví
vydává o mně, a vím, že pravé
jest svědectví, kteréž vydává o
mně. *Iz.42,1. Mat.3,17; 17,5.
33. Vy jste byli poslali k Janovi,
a on svědectví vydal pravdě.
34. Ale jáť nepřijímám svědectví
od člověka, než totoť pravím,
abyste vy spaseni byli.
35. Onť byl svíce hořící a sví-
tící, vy pak chtěli jste se na čas
poradovati v světle jeho.
36. Ale já mám větší * svědectví,
než Janovo. Nebo skutkové, kteréž
mi dal Otec, abych ○ je vykonal,
tiť skutkové, kteréž já činím,
svědčí o mně, že mne Otec po-
slal. *k.1,33. ○k.3,2; 7,31; 10,25; 14,11.
37. A kterýž mne poslal, * Otec,
onť svědectví vydal o mně, jehož
jste vy hlasu nikdy neslyšeli, ani
○ tváři jeho neviděli.
*k.1,33. Mat.3,17; 17,5. Luk.3,22.
○II M.33,20. I Tim.6,16. I Jan.4,12.
38. A slova jeho nemáte v sobě
zůstávajícího. Nebo kteréhož on
poslal, tomu vy nevěříte.
39. Ptejte * se na písma; nebo
vy domníváte se v nich věčný ži-
vot míti, a tať ○ svědectví vy-
dávají o mně. *Iz.8,20; 34,16. Luk.16,29.
Sk.17,11. ○V M.18,15.18. Luk.24,27. Jan 1,45.
40. Ale * nechcete přijíti ke mně,
abyste život měli *k.6,37.
41. Chvály od lidí nepřijímám.
42. Ale poznal jsem vás, že milo-
vání Božího nemáte v sobě.
43. Já jsem přišel ve jménu Otce
svého, a nepřijímáte mne. Kdyby
jiný přišel ve * jménu svém, toho
přijmete. *Sk.4,7.
44. Kterak vy můžete * věřiti,
chvály jedni od druhých hleda-
jíce, poněvadž chvály, ○ kteráž
jest od samého Boha, nehledáte?
*k.12,43. ○Ř.2,29.
45. Nedomnívejte se, bychť já na
vás žalovati měl před Otcem.
Jestiť, kdo by žaloval na vás,
* Mojžíš, v němž vy naději máte.
*Sk.15,21.
46. Nebo kdybyste věřili Mojží-
šovi, věřili byste i mně; * neb on
o mně psal. *I M.3,15; 22,18.
47. Ale poněvadž jeho písmům

nevěříte, i kterak slovům mým
uvěříte?

KAPITOLA 6.

**Pán množství lidí nasytil, 15. králem býti
nechtěl, 19. po moři chodil, 25. o chlebu
nebeském kázal, 42. někteří se horšili,
68. apoštolé víru o něm vyznali.**

Potom odšel Ježíš za moře Galilejské *neb* Tiberiadské.
2. A šel * za ním zástup veliký;
nebo viděli divy jeho, kteréž činil nad nemocnými.
*I Král.4,34. Mat.4,25.
3. I všel na horu Ježíš, a tam seděl s učedlníky svými.
4. Byla pak blízko * velikanoc,
svátek Židovský.
*II M.12,18. III M.23,5.
5. Tedy pozdvih * očí Ježíš, a
viděv, že zástup veliký jde k němu, dí Filipovi: Kde nakoupíme
chlebů, aby pojedli tito?
*Mat.14,15. Mark.6,35.
6. (Ale to řekl, pokoušeje ho;
nebo on věděl, co by měl učiniti.)
7. Odpověděl jemu Filip: Za dvě
stě peněz chlebů nepostačí jim,
aby jeden každý z nich něco maličko vzal.
8. Dí jemu jeden z učedlníků jeho, Ondřej, * bratr Šimona Petra:
*k.1,40.
9. Jestiť * mládenček jeden zde,
kterýž má pět chlebů ječných a
dvě rybičky. Ale ○ coť jest to
mezi tak mnohé?
*Mat.14,17. Luk.9,13. ○II Král.4,43.
10. I řekl Ježíš: Rozkažte lidu, ať
se usadí. A bylo trávy mnoho na
tom místě. I * posadilo se mužů
v počtu okolo pěti tisíců. *Mat.14,19.
11. Tedy Ježíš vzal ty * chleby,
a díky učiniv, rozdával učedlníkům, učedlníci pak sedícím; též
podobně z těch ○ rybiček, jakž
mnoho chtěli. *I Sam.9,13. ○Jan 21,13.
12. A když byli * nasyceni, řekl
učedlníkům svým: Zberte ty drobty, kteříž zůstali, ať nezhynou.
*Mat.15,37.
13. I sebrali a naplnili dvanácte
košů drobtů z těch pěti chlebů
ječných, kteřiž pozůstali po těch,
kteříž jedli.
14. Ti pak lidé, uzřevše ten div,
kterýž učinil Ježíš, pravili: Tento
jest jistě * prorok, kterýž měl
přijíti na svět.*V M.18,15. Luk.7,16.
15. Tedy Ježíš věda, že by měli
přijíti a chytiti jej, aby ho učinili králem, ušel * na horu opět
sám jediný. *k.18,36.
16. Když * pak byl večer, sstoupili učedlníci jeho k moři.
*Mat.14,22.
17. A vstoupivše na lodí, plavili
se přes moře do Kafarnaum. A
bylo již tma. a nepřišel byl Ježíš k nim.
18. Moře pak dutím velikého
* větru zdvihalo se. *Ž.107,25.
19. A odplavivše se honů jako
pětmecítma neb třidceti, uzřeli Ježíše, an chodí po moři, a přibližuje se k lodí. I báli se.
20. On pak řekl jim: Jáť jsem,
nebojte se.
21. I vzali ho na lodí ochotně, a
hned lodí přiběhla k zemi, do
kteréž se plavili.
22. Nazejtří zástup, kterýž byl
za mořem, viděv, že jiné lodičky
nebylo, než ta jedna, na kterouž
byli vstoupili učedlníci jeho, a že
Ježíš nebyl všel s učedlníky svými na lodí, ale sami učedlníci jeho byli se plavili,
23. (Jiné pak lodí byly připlouly
od Tiberiady k tomu místu blízko, kdež byli jedli chléb. když
díky učinil Pán,)
24. Když tedy uzřel zástup že
Ježíše tu není, ani učedlníků jeho, vstoupili i oni na lodí, a přijeli do Kafarnaum. hledajíce Ježíše.
25. A nalezše ho za mořem, řekli
jemu: Mistře, kdy jsi sem přišel?
26. Odpověděl jim Ježíš a řekl:
Amen, amen pravím vám: Hledáte mne, ne proto že jste divy
viděli, ale že jste jedli chleby a
nasyceni jste.
27. Pracujte ne o pokrm, kterýž
hyne, ale * o ten pokrm, kterýž
zůstává k životu věčnému, kterýž
Syn člověka dá vám. Nebo ○ tohoť potvrdil Bůh Otec.
*k.3,16; 4,14; 6,40.54. ○Mat.3,17. Mark.1,11.
Luk.3,22. Jan 1,32. Sk.10,38. II Petr.1,17.
28. Tedy řekli jemu: Co budeme
činiti, abychom dělali dílo Boží?
29. Odpověděl Ježíš a řekl jim:
Totoť jest to * dílo Boží, abyste
věřili v toho, kteréhož on poslal.
*k.4,43. I Jan.3,23.
30. I řekli jemu: * Jakéž pak ty
znamení činíš, abychom viděli
a věřili tobě? Co děláš?
*k.2,18. Mat.12,38.
31. Otcové * naši jedli mannu na
poušti, jakož psáno jest: Chléb s
nebe dal jim jísti. *II M.16,14.15.
IV M.11,7. Ž.78,24. I Kor.10,3.
32. Tedy řekl jim Ježíš: Amen,
amen pravím vám: Ne Mojžíš dal

vám chléb s nebe. ale Otec můj vám dává ten chléb s nebe pravý.
33. Nebo chléb Boží ten jest. kterýž sstupuje s nebe. a dává život světu.
34. I řekli jemu: Pane, dávejž nám chléb ten vždycky.
35. Ježíš pak řekl jim: Jáť jsem ten chléb života. Kdož přichází ke mně, nebude nikoli lačněti, a kdož věří ve mne. nebude žízniti * nikdy. *k.4.14. Iz.55.1.
36. Ale pověděl jsem vám. anobrž viděli jste mne. * a nevěříte. *k.12.37.
37. Všecko, * což mi dává Otec. ke mně přijde, a toho, kdož ○ ke mně přijde. nevyvrhu ven. *k.17,9. ○k.5.40.
38. Nebo jsem sstoupil s nebe. ne abych činil * vůli svou, ale vůli toho. kterýž mne poslal. *k.4,34. Mat.26.39. Mark.14.36. Luk.22.42
39. Tatoť jest pak vůle toho. kterýž mne poslal, Otcova. abych ničeho toho, což mi dal. neztratil, ale vzkřísil to v nejposlednější den.
40. A * tatoť jest vůle toho. kterýž mne poslal. aby každý. ○ kdož vidí Syna ** a věří v něho. měl život věčný. A jáť jej vzkřísím v den nejposlednější. *Mat.7.21. ○Jan 6.36. **k.3.15.16; 6.47.54.
41. I reptali Židé na něho. že řekl: Já jsem chléb ten. kterýž jsem s nebe sstoupil.
42. A pravili: Zdaliž tento * není Ježíš. syn Jozefův, jehož my otce i matku známe? Kterak pak dí tento: S nebe jsem sstoupil? *Mat.13.55. Mark.6.3. Luk.4.22.
43. Tedy odpověděl Ježíš a řekl jim: Nerepcete * vespolek. *Pláč Jer.3.39.
44. Žádný nemůž přijíti ke mně, jediné leč Otec můj. kterýž mne poslal. * přitrhl by jej: a jáť jej vzkřísím v den nejposlednější. *v.65. Pís. Šal.1.4. Jer.31,3.
45. Psáno * jest v prorocích: A budou všickni učeni od Boha. Protož každý. kdož slyšel od Otce a naučil se. jdeť ke mně. *Iz.54.13. Jer.31.33. Mich.4.2. I Tes.4.9. Žid.8.11.
46. Ne * že by kdo viděl Otce. jediné ten. kterýž jest od Boha. tenť viděl Otce. *Mat.11.27. Luk.10.22.
47. Amen, amen pravím vám: Kdož věří * ve mne, máť život věčný. *k.3,16.18.36; 6.35.40.
48. Jáť jsem ten chléb života.
49. Otcové * vaši jedli mannu na poušti. a ○ zemřeli. *II M.16.15. IV M.11.7. Ž.78.24. I Kor.10,3. ○I Kor.10.5. Žid.3.17.19.
50. Totoť jest chléb ten s nebe sstupující. Kdož by koli jej jedl, neumřeť.
51. Jáť jsem * ten chléb živý, kterýž jsem s nebe sstoupil. Budeli kdo jísti ten chléb, živ bude na věky. A chléb, kterýž já dám, tělo mé jest, kteréž já dám za život ○ světa. *k.3.13. ○Žid.10.5.10.
52. Tedy hádali se Židé vespolek. řkouce: Kterak tento * může nám dáti tělo jísti? *k.3.9.
53. I řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Nebudete-li * jísti těla Syna člověka a píti krve jeho. nemáte života v sobě. *Mat.26.26. I Kor.11.23 násl.
54. Kdož jí * mé tělo a pije mou krev. máť život věčný. a jáť jej vzkřísím v nejposlednější den. *k.4.14.
55. Nebo tělo mé právě jest pokrm. a krev má právě jest nápoj.
56. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně * přebývá a já v něm. *k.15.4.
57. Jakož mne poslal ten živý Otec. a já živ jsem skrze Otce. tak kdož jí mne. i on živ bude skrze mne.
58. Totoť jest ten chléb, * kterýž s nebe sstoupil. Ne ○ jako otcové vaši jedli mannu. a zemřeli. Kdož jí chléb tento. živť bude na věky. *k.3.13. ○I Kor.10.3.5.
59. Toto mluvil v škole. uče v Kafarnaum.
60. Tedy mnozí z učedlníků jeho. slyševše to, řekli: Tvrdáť jest tato řeč. Kdo ji může slyšeti?
61. Ale věda Ježíš sám v sobě. že by proto reptali učedlníci jeho. řekl jim: To vás uráží?
62. Co pak. kdybyste uzřeli Syna člověka. * an vstupuje. kdež prvé byl? *k.3.13. Mark.16,19. Luk.24.51.
63. Duch * jest. kterýž obživuje. tělоť nic neprospívá. Slova. kteráž já mluvím vám. Duch jsou a život jsou. *II Kor.3.6.
64. Ale jsouť někteří z vás, ještoto nevěří. Nebo * věděl Ježíš od počátku. kdo by byli nevěřící. a ○ kdo by ho měl zraditi. *k.2.25. ○k.13.11.
65. I pravil: Protož jsem * vám řekl. že žádný nemůže přijíti ke mně. leč by jemu bylo dáno od Otce mého. *v.44.
66. A z toho mnozí z učedlníků

jeho odešli zpět, a nechodili s
ním více.
67. Tedy řekl Ježíš ke dvanácti:
Zdaliž i vy chcete odjíti?
68. I odpověděl jemu Šimon Petr:
Pane, k komu půjdeme? Slova
* věčného života máš. *v.63. Sk.5,20.
69. A my jsme uvěřili, a poznali,
že jsi ty Kristus, * Syn Boha
živého. *Mat.16,16. Mark. 8,29.
70. Odpověděl jim Ježíš: Však
jsem já vás * dvanácte vyvolil, a
○ jeden z vás ďábel jest.
*Luk.6,13. ○Jan 8,44.
71. A to řekl o Jidášovi Šimona
Iškariotského; nebo ten * jej měl
zraditi, byv jeden ze dvanácti.
*Mat.26,47.

KAPITOLA 7.

Pán přišed tajně k svátku, 14. učil zjevně v chrámě, 15. Židy přemáhal. 25. Rozliční o něm smyslové i řeči, 45. a marná proti němu usilování.

Potom pak chodil Ježíš po Galilei;
nebo nechtěl býti v Judstvu,
proto že ho hledali Židé zabiti.
2. A byl blízko svátek * Židovský,
stánků. *III M.23,34.
3. Tedy řekli jemu * bratří jeho:
Vyjdi odsud, a jdi do Judstva, ať
i učedlníci tvoji vidí skutky tvé,
kteréž činíš. *Mat.12,46. Mark.3,31.
4. Nižádný zajisté v skrytě nic
nedělá, kdož chce vidín býti. Protož
ty, činíš-li takové věci, zjev
se světu.
5. Nebo * ani bratří jeho nevěřili
v něho. *k.6,64.
6. I dí jim Ježíš: Čas * můj ještě
nepřišel, ale čas váš vždycky jest
hotov. *k.2,4; 7,8.
7. Nemůžeť * vás svět nenáviděti,
ale mneť nenávidí; nebo já svědectví
vydávám o něm, že ○ skutkové
jeho zlí jsou.
*k.14,17; 15,18. ○k.3,19.
8. Jděte vy k svátku tomuto. Jáť
ještě nepůjdu k svátku tomuto,
nebo * čas můj se ještě nenaplnil.
*v.6.30; 8,20. Gal.4,4.
9. To pak pověděv jim, zůstal v
Galilei.
10. A když odešli bratří jeho,
tehdy i on šel k svátku, ne zjevně,
ale jako ukrytě.
11. Židé pak hledali ho v svátek,
a pravili: Kde * jest onen?
*k.11,56.
12. A * mnoho řečí bylo o něm
v zástupu. Nebo někteří pravili,
○ že dobrý jest, a jiní pravili:
Není, ale svodí ** zástup.*k.9,16; 10,19.
○k.6,14. Mat.21,46. **Mat.27,63.
13. Žádný však o něm nemluvil
zjevně pro bázeň Židů.
14. Když pak již polovici svátku
se vykonalo, vstoupil Ježíš do
chrámu, a učil.
15. I divili se Židé, řkouce:
* Kterak tento písmo umí, neučiv
se? *Mat.13,54.56.
16. Odpověděl jim Ježíš a řekl:
Mé učení * neníť mé, ale toho,
kterýž mne poslal. *k.8,28; 12,49.
17. Bude-li kdo * chtíti vůli jeho
činiti, tenť bude uměti rozeznati,
jestli to učení z Boha, čili mluvím
já sám od sebe.
*k.8,32. Ž.50,23. Efez.5,14. II Petr.1,8.
18. Kdoť sám od * sebe mluví,
chvály své vlastní hledá, ale kdož
hledá chvály toho, kterýž ho poslal,
tenť pravdomluvný jest, a
nepravosti v něm není. *k.5,41.
19. Však * Mojžíš dal vám zákon,
a žádný z vás ○ neplní zákona.
Proč mne ** hledáte zamordovati?
*II M.20,1. ○Sk.7,53. **Mat.12,14.
20. Odpověděl zástup a řekl:
* Ďábelství máš. Kdo tě hledá zamordovati?
*k.8,48.52; 10,20.
21. Odpověděl Ježíš a řekl jim:
Jeden skutek učinil jsem, a všickni
se tomu divíte.
22. Však * Mojžíš vydal vám obřízku,
(ne že by z Mojžíše byla,
ale z otců,) a v sobotu obřezujete
člověka. *I M.17,10. III M.12,3.
23. Poněvadž člověk obřízku přijímá
v sobotu, aby nebyl rušen
zákon Mojžíšův, *proč* se na mne
hněváte, že jsem celého * člověka
uzdravil v sobotu? *k.5,8.9.
24. Nesuďte * podlé osoby, ale
spravedlivý soud suďte. *III M.19,15.
V M.1,16.17. Přísl.24,23. Jak.2,1.
25. Tedy někteří z Jeruzalémských
pravili: Zdaliž toto není
ten, kteréhož hledají zabiti?
26. A aj, svobodně mluví, a nic
mu neříkají. Zdali již právě poznali
knížata, že tento jest právě
Kristus?
27. Ale o tomto * víme, odkud
jest, Kristus pak když přijde, žádný
nebude věděti, odkud by byl.
*Mat.13,55. Mark.6,3. Luk.4,22.
28. I volal Ježíš v chrámě, uče a
řka: I mne znáte, i odkud jsem,
víte. A nepřišelť jsem sám od sebe,
ale * jestiť pravdomluvný ten,
kterýž mne poslal, jehož vy ○ neznáte.
*k.8,26.42. Ř.3,4. ○Jan 8,55.
29. Ale * já znám jej, nebo od
něho jsem, a on mne poslal.
*k.8,55; 10,15. Mat.11,27.
30. I * hledali ho jíti, ale ○ žád-

ný nevztáhl ruky na něho. nebo
** ještě byla nepřišla hodina
jeho. *Mark.11.18. °Jan 8.20. **Luk.22.53.
31. Z zástupu pak * mnozí uvěřili v něho. a pravili: Kristus když
přijde. zdali více divů činiti bude
nad ty. kteréž tento činí? *k.8.30.
32. Slyšeli pak farizeové zástup.
an o něm takové věci rozmlouvá.
i poslali farizeové a přední kněží[1]) služebníky. aby jej jali.
33. Tedy * řekl jim: Ještě maličký čas jsem s vámi. ° potom
odejdu k tomu. kterýž mne poslal. *k.13.33. °k.16.5.16.
34. Hledati * mne budete. ale
nenaleznete. a kdež já budu. vy
nemůžte přijíti. *k.8.21: 13.33.36.
35. I řekli Židé k sobě vespolek:
Kam tento půjde. že my ho nenalezneme? Zdali v rozptýlení pohanů půjde. a bude učiti pohany?
36. Jaká jest * to řeč. kterouž
promluvil: Hledati mne budete.
ale nenaleznete. a kdež já budu.
vy nemůžete přijíti? *k.16.18.
37. V * poslední pak den ten veliký svátku toho. stál Ježíš a volal. ° řka: Žízní-li kdo. poď ke
mně, a napí se.
*III M.23.36. °Jan 4.14. Iz.55.1. Zj.22.17.
38. Kdož věří ve mne. * jakož dí
písmo. řeky ° z břicha jeho poplynou vody živé. *Iz.44.3. Joel 2.28.
Sk.2.17. °Iz.12.3. Jan 4.14.
39. (A to řekl o * Duchu. kteréhož měli přijíti věřící v něho:
nebo ještě nebyl *dán* Duch svatý. proto že ještě Ježíš nebyl oslaven.) *k.16.7. Joel 2.28. Sk.2.1 násl.
40. Tedy mnozí z zástupu uslyševše tu řeč. pravili: Tentoť jest
* právě prorok ten.
*k.4.42; 6.14; 9.17. Mat.21.46. Luk.7.16.
41. Jiní pravili: Tentoť jest Kristus. Ale někteří pravili: * Zdaliž
z Galilee přijde Kristus?
*v.52. k.1.46.
42. Zdaž nepraví písmo. že z
* semene Davidova a z ° Betléma městečka. kdež býval David.
přijíti má Kristus? *II Sam.7.12.
Ž.132.11. °Mich.5.1. Mat.2.5.6. Luk.2.4.
43. A tak * různice v zástupu
stala se pro něj. *v.12. k.9.16; 10.19.
44. Někteří pak z nich chtěli ho
jíti. ale * žádný nevztáhl ruky na
něj. *v.30. k.8.20.37.
45. Tedy přišli služebníci k předním kněžím[2]) a k farizeům. kteříž
řekli jim: Proč jste ho nepřivedli?

[1]) Biblí kral. z r. 1613: biskupové. —
[2]) biskupům.

46. Odpověděli ti služebníci: Nikdy tak člověk nemluvil. jako tento člověk.
47. I odpověděli jim farizeové:
Zdali i vy jste svedeni?
48. Zdaliž kdo z knížat * uvěřil v
něho aneb z farizeů?
*k.12.42. Sk.6.12.
49. Než zástup ten. kterýž nezná zákona. Zlořečeníť jsou.
50. *I* dí jim * Nikodém. ten kterýž byl přišel k němu v noci. byv
jeden z nich: *k.3.1.2; 19.39.
51. Zdali zákon * náš soudí člověka. leč prvé uslyší od něho a
zví. co by činil? *II M.23.1. V M.17.8.
52. Odpověděli a řekli jemu: Nejsili i ty * Galilejský? ° Ptej se a
viz. žeť prorok z Galilee nepovstal. *Luk.22.59. °Iz.9.1.2. Mat.4.15.
53. I šel jeden každý do domu
svého.

KAPITOLA 8.

Žena přistižena v cizoložstvi. 12. Pán sebe v známost uvodí. 22. Židé odpory jemu činice a s ním se hádajíce, 50. kamenovati jej chtějí.

Ježíš pak odšel na horu Olivetskou.
2. Potom na úsvitě zase * přišel
do chrámu. a všecken lid sšel se
k němu. I posadiv se. učil je.
*k.7.14.
3. I přivedli k němu zákonníci a
farizeové ženu v cizoložstvu popadenou. a postavivše ji v prostředku.
4. Řekli jemu: Mistře. tato žena
jest postižena při skutku. když
cizoložila.
5. A * v zákoně Mojžíš přikázal
nám takové kamenovati. Ty pak
co pravíš? *III M.20.10.
6. A to řekli. pokoušejíce ho.
aby jej mohli obžalovati. Ježíš
pak skloniv se dolů. prstem psal
na zemi.
7. A když se nepřestávali otazovati jeho. zdvihl se a řekl jim:
* Kdo jest z vás bez hříchu. nejprv hoď na ni kamenem. *V M.17.7.
8. A opět schýliv se. psal na
zemi.
9. A oni uslyševše to. a v svědomích svých obviněni byvše. jeden
po druhém odcházeli. počavše od
starších až do posledních. *I* zůstal
tu Ježíš sám. a ta žena u prostřed
stojeci.
10. A pozdvih se Ježíš. a žádného neviděv. než tu ženu. řekl jí:
Ženo. kde jsou ti. kteříž na tebe
žalovali? Žádný-li tě neodsoudil?

11. Kteráž řekla: Žádný, Pane. I řekl jí Ježíš: Aniž já tebe odsuzuji. Jdiž * a nehřeš více. *k.5.14.
12. Tedy Ježíš opět jim mluvil, řka: Já jsem * světlo světa. Kdož mne následuje, nebude choditi v temnostech, ale bude míti světlo života. *k.1.5.9. Iz.42,6.7.16.
13. I řekli jemu farizeové: Ty sám o sobě svědectví vydáváš, svědectví tvé není pravé.
14. Odpověděl Ježíš a řekl jim: Ačkoli * já svědectví vydávám sám o sobě, pravé jest svědectví mé: nebo vím, odkud jsem přišel, a kam jdu. Ale vy nevíte, odkud jsem přišel, aneb kam jdu. *k.5.31.
15. Vy podlé těla soudíte, já nesoudím žádného.
16. A bychť pak i já soudil, soud můj jest pravý: nebo * nejsem sám, ale jsem já a ten, kterýž mne poslal, Otec. *v.29. k.16.32.
17. A v * zákoně vašem psáno jest: Že dvou člověků svědectví pravé jest. *V M.17.6. Mat.18.16. II Kor.13.1.
18. Jáť svědectví vydávám sám o sobě, a svědectví vydává o mne ten, kterýž mne poslal, Otec.
19. Tedy řekli jemu: Kdež jest ten tvůj otec? Odpověděl Ježíš: Aniž mne znáte, * ani Otce mého. Kdybyste mne znali, ○ i Otce mého znali byste. *k.16.3. ○k.14.7.
20. Tato slova mluvil Ježíš u pokladnice, uče v chrámě, a žádný * ho nejal, nebo ještě byla ○ nepřišla hodina jeho. *k.7.30.44. ○k.2.4.
21. I řekl jim opět Ježíš: Já jdu, a * hledati budete mne, a v hříchu svém zemřete. Kam já jdu, vy nemůžete přijíti. *k.7.34: 13.33.
22. I * pravili Židé: Zdali se sám zabije, že praví: Kam já jdu, vy nemůžete přijíti? *k.7,35.
23. I řekl jim: Vy * z důlu jste, já s hůry jsem. Vy jste z tohoto světa, já nejsem z světa tohoto. *k.3.31.
24. Protož jsem řekl vám: Že * zemřete v hříších svých. Nebo jestliže nebudete věřiti, že já jsem, zemřete v hříších svých. *Mark.16.16.
25. I řekli jemu: Kdo jsi ty? I řekl jim Ježíš: To, * což z počátku pravím vám. *k.4.26; 9.37.
26. Mnohoť mám o vás mluviti a souditi, ale ten, kterýž mne poslal, pravdomluvný * jest, a já, což jsem slyšel od něho, ○ to mluvím na světě. *k.7.28. Ř.3.4. ○Jan 15,15.
27. *Ale* neporozuměli, že by o Otci pravil jim.
28. Protož řekl jim Ježíš: * Když povýšíte Syna člověka, tehdy poznáte, že já jsem, A sám od sebe nic nečiním, ale jakž mne naučil Otec můj, tak mluvím. *k.3.14: 12.32.
29. A ten, * kterýž mne poslal, se mnou jest. Neopustilť mne samého Otec: nebo což jest jemu libého, to já činím vždycky. *k.14.10.
30. Ty věci když mluvil, * mnozí uvěřili v něho. *k.2,11: 7.31.
31. Tedy řekl Ježíš těm Židům, kteříž uvěřili jemu: Jestliže vy * zůstanete v řeči mé, právě učedlníci moji budete. *k.7.17: 15.10.14.
32. A poznáte pravdu, * a pravda vás vysvobodí. *Ř.6.18.22. Gal.5.1.
33. *I* odpověděli jemu: Símě Abrahamovo jsme, a žádnému jsme nesloužili nikdy. I kterakž ty díš: Že svobodní budete?
34. Odpověděl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Že * každý, kdož činí hřích, služebník jest hřícha. *Ř.6.16.20. II Petr.2.19. I Jan.3.8.
35. A * služebník nezůstává v domě na věky; Syn zůstává na věky. *Gal.4.30.
36. Protož jestližeť vás Syn * vysvobodí, právě svobodní budete. *v.32. Ř.8.2.
37. Vím, že jste símě Abrahamovo, ale hledáte mne zabiti: nebo řeč má nemá místa u vás.
38. Já, což jsem viděl u Otce svého, mluvím: i vy tedy, co jste viděli u otce svého, činíte.
39. Odpověděli a řekli jemu: Otec náš jest * Abraham. Di jim Ježíš: Kdybyste synové Abrahamovi byli, činili ○ byste skutky Abrahamovy. *Mat.3.9. Luk.3.8. ○Ř.2.28.
40. Ale nyní hledáte mne zabiti, člověka toho, kterýž jsem pravdu mluvil vám, kterouž jsem slyšel od Boha. Tohoť Abraham nečinil.
41. Vy činíte skutky otce svého. I řekli jemu: Myť z smilstva nejsme zplozeni, jednohoť Otce máme, Boha.
42. Tedy řekl jim Ježíš: Byť Bůh Otec váš byl, * milovali byste mne. Nebo já jsem z Boha pošel, a přišel jsem; aniž jsem sám od sebe přišel, ale on mne poslal. *k.16.27.
43. Proč mluvení mého nechápáte? Proto že slyšeti nemůžete řeči mé.
44. Vy z * otce ďábla jste, a žádosti otce svého chcete činiti. On

o byl vražedlník od počátku, a v ** pravdě nestál; nebo pravdy v něm není. Když mluví lež, z svého vlastního mluví; nebo °° lhář jest a otec lži. *I Jan.3,8. °I M.3,4. II Kor.11,3. **II Petr.2.4. °°I Král.22,22.

45. Já pak že pravdu pravím, nevěříte mi.

46. Kdo * z vás uviní mne z hříchu? A poněvadž pravdu pravím, proč vy mi nevěříte? *I Petr.2,22.

47. Kdo * z Boha jest, slova Boží slyší; protož vy ° neslyšíte, že z Boha nejste. *I Jan.4,6. °Jan 6,36.

48. Tedy odpověděli Židé a řekli jemu: Zdaliž my dobře nepravíme, že jsi ty Samaritán, * a ďábelství máš? *k.7,20; 10,20.

49. Odpověděl Ježíš: Jáť ďábelství nemám, ale * ctím Otce svého; než vy jste mne neuctili. *k.7,18.

50. Jáť pak * nehledám chvály své; jestiť, kdo hledá a soudí. *k.6,15.

51. Amen, amen pravím vám: Bude-li kdo * zachovávati slovo mé, smrti neuzří na věky. *k.5,24.

52. Tedy řekli mu Židé: Nyní jsme poznali, že ďábelství máš. Abraham umřel i proroci, a ty pravíš: Bude-li kdo zachovávati řeč mou, smrti neokusí na věky.

53. Zdali jsi ty větší otce našeho Abrahama, kterýž umřel? I proroci zemřeli. Kým ty se činíš?

54. Odpověděl Ježíš: Chválím-liť já se sám, chvála má nic není. Jestiť Otec můj, kterýž mne chválí, o němž vy pravíte, že Bůh váš jest.

55. Ale nepoznali jste ho, já pak jej znám. A kdybych řekl, že ho neznám, byl bych podobný vám, lhář. Ale známť jej, a řeč jeho zachovávám.

56. Abraham, otec váš, * veselil se, aby viděl den můj, i viděl, a radoval se. *I M.17,17. Luk.10,24.

57. Tedy řekli jemu Židé: Padesáti let ještě nemáš, a Abrahama jsi viděl?

58. Řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Prvé nežli * Abraham byl, já jsem. *k.1,1.2.15.30.

59. I * zchápali kamení, aby házeli na něj. Ježíš ° pak skryl se, a prošed skrze ně, vyšel z chrámu, a tak odšel. *k.10,31. °Luk.4,30.

KAPITOLA 9.

Slepý od narození ode Pána zrak přijal, 13. a měv o to s farizei velikou nesnáz, byv od nich i zahnán, 35. od Krista dokonaleji u víře utvrzen.

A pomíjeje, uzřel člověka * slepého od narození. *Sk.3,2.

2. I otázali se ho učedlníci jeho, řkouce: Mistře, kdo * zhřešil, tento-li, čili rodičové jeho, že se slepý narodil? *Luk.13,2.

3. Odpověděl Ježíš: Ani tento zhřešil, ani rodičové jeho, * ale aby zjeveni byli skutkové Boží na něm. *k.11,4.

4. Jáť * musím dělati dílo toho, kterýž mne poslal, dokudž den jest. Přicházíť noc, když žádný nebude moci dělati. *k.5,17.

5. Dokudž jsem na světě, * světlo jsem světa. *k.1,5.9; 8,12; 12,35.46.

6. To * pověděv, plinul na zemi, a učinil bláto z sliny, i pomazal tím blátem oči slepého. *Mark.8,23.

7. A řekl jemu: Jdi, * umej se v rybníku ° Siloe, což se vykládá: Poslaný. A on šel a umyl se, i přišel, vida. *II Král.5,10.14. °Neh.3,15.

8. Sousedé pak a ti, kteříž jej prvé vídali slepého, řekli: Není-liž toto ten, kterýž * sedával a žebrával? *Sk.3,2.10.

9. Jiní pravili, že ten jest, a jiní, že jest podoben k němu. Ale on pravil: Já jsem.

10. Tedy řekli jemu: Kterak jsou otevříny oči tvé?

11. On odpověděl a řekl: Člověk ten, kterýž slove Ježíš, bláto učinil, a pomazal oči mých, a řekl mi: Jdi k rybníku Siloe, a umej se. I odšed a umyv se, prohlédl jsem.

12. I řekli jemu: Kde jest ten? Řekl: Nevím.

13. *Tedy* přivedli toho, kterýž někdy byl slepý, k farizeům.

14. Byla pak sobota, když Ježíš učinil bláto, a otevřel oči jeho.

15. I otázali se ho opět i farizeové, kterak by prozřel. On pak řekl jim: Bláto položil na oči mé a umyl jsem se, i vidím.

16. Tedy někteří z farizeů řekli: Ten člověk není z Boha, nebo neostříhá soboty. Jiní pravili: Kterak může člověk hříšný takové divy činiti? I byla různice mezi nimi.

17. Řekli opět slepému: Co ty o něm pravíš, poněvadž otevřel oči tvé? A on řekl: Že * prorok jest. *k.4,19. Luk.7,16.

18. I nevěřili Židé o něm, by slepý býval a prozřel, až povolali rodičů toho, kterýž byl prozřel.

19. A otázali se jich, řkouce:

Jest-li tento syn váš, o kterémž vy pravíte, že by se slepý narodil? Kterakž pak nyní vidí?

20. Odpověděli jim rodičové jeho a řekli: Víme ť, že tento jest syn náš, a že se slepý narodil.

21. Ale kterak nyní vidí, nevíme; aneb kdo otevřel oči jeho, myť nevíme. Máť léta, ptejte se ho, on sám za sebe mluviti bude.

22. Tak mluvili rodičové jeho, * že se báli Židů; nebo již tak byli uložili Židé, aby, kdož by ho koli vyznal Kristem, vyobcován ○ byl ze školy. *k.7,13. ○k.12,42.

23. Protož řekli rodičové jeho: Máť léta, ptejte se jeho.

24. Tedy zavolali po druhé člověka toho, kterýž býval slepý, a řekli jemu: Vzdej chválu Bohu. My víme, že člověk ten hříšník jest.

25. I odpověděl on a řekl: Jest-li hříšník, nevím, než to vím, že byv slepý, nyní vidím.

26. I řekli jemu opět: Coť učinil? Kterak otevřel oči tvé?

27. Odpověděl jim: Již jsem vám pověděl, a neslyšeli jste? Což opět chcete slyšeti? Zdaliž i vy chcete učedlníci jeho býti?

28. I zlořečili jemu a řekli: Ty jsi učedlník jeho, ale my jsme Mojžíšovi učedlníci.

29. My víme, že * Mojžíšovi mluvil Bůh, tento pak ○ nevíme, odkud jest. *II M.3,6; 19,19. ○Jan 7,27; 8,14.

30. Odpověděl ten člověk a řekl jim: Toť jest jistě divná věc, že vy nevíte, odkud jest, a otevřel oči mé.

31. Víme pak, * že Bůh hříšníků neslyší, ale kdo by ctitel Boží byl, a vůli jeho činil, tohoť slyší. *Ž.66,18. Iz.1,15. I Jan.5,16.

32. Od věků není slýcháno, aby kdo otevřel oči slepého narozeného.

33. Byť tento * nebyl od Boha, nemohlť by nic učiniti. *v.16.

34. Odpověděli a řekli jemu: Ty jsi všecken se v hříších narodil, a ty nás učíš? I vyhnali jej ven.

35. Uslyšel pak Ježíš, že jej vyhnali ven. A když jej nalezl, řekl jemu: Věříš-liž ty v Syna Božího?

36. Odpověděl on a řekl: I kdož jest, Pane, abych věřil v něho?

37. I řekl jemu Ježíš: I viděl jsi ho, a kterýž * mluví s tebou, onť jest. *k.4,26.

38. A on řekl: Věřím, Pane, a klaněl se jemu.

39. I řekl jemu Ježíš: Na * soud přišel jsem já na tento svět, aby ti, kteříž nevidí, viděli, a ti, kteříž vidí, aby slepí byli. *k.3,19. Mat.13,13.

40. I uslyšeli to někteří z farizeů, kteříž s ním byli, a řekli jemu: Zdali i my slepí jsme?

41. Řekl jim Ježíš: Byste * slepí byli, hříchu byste neměli; ale nyní pravíte: Vidíme, protož hřích váš zůstává. *k.15,22.

KAPITOLA 10.

O pastýři, nájemníku a ovcech. 22. Rozmlouvání Páně s Židy v síňci Salomounově, 39. a zjevná zlost jejich proti němu.

Amen, amen pravím vám: Kdož nevchází * dveřmi do ovčince ovcí, ale vchází ○ jinudy, ten ** zloděj jest a lotr. *v.7,9. k.14,6. ○Jer.23,21. **Ezech.34,2.4. Fil.2,21.

2. Ale kdož vchází * dveřmi, pastýř jest ovcí. *k.14,6.

3. Tomuť vrátný otvírá, a ovce hlas jeho slyší, a on svých vlastních ovec ze jména * povolává, a vyvodí je. *Iz.43,1.

4. A jakž ovce své vlastní vypustí, před nimi jde, a ovce jdou za ním; nebo znají hlas jeho.

5. Cizího pak nikoli následovati nebudou, ale utekou od něho; nebo neznají hlasu cizích.

6. To podobenství pověděl jim Ježíš, ale * oni nevěděli, co by to bylo, což jim mluvil. *Mark.9,32.

7. Tedy opět řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Že já jsem dvéře ovcí.

8. Všickni, kolikž jich koli přede mnou přišlo, * zloději jsou a lotři, ale neslyšely jich ovce. *Jer.23,2.

9. Já jsem dvéře. Skrze mne všel-li by kdo, spasen bude, a vejde i vyjde, a pastvu nalezne.

10. Zloděj nepřichází, než aby kradl a mordoval a hubil; já jsem přišel, aby život měly, a hojně měly.

11. Já jsem ten pastýř dobrý. Dobrý pastýř * duši svou pokládá za ovce. *Ž.23,1 násl.; 80,2. Iz.40,11. Ezech.34,11—23.

12. Ale nájemník a ten, kterýž není pastýř, jehož nejsou ovce vlastní, vida vlka, an jde, i opouští ovce i utíká, a vlk lapá a rozhání ovce.

13. Nájemník pak utíká; nebo nájemník jest, a nemá péče o ovce.

14. Já jsem * ten dobrý pastýř, a známť své, ○ a znajíť mne mé. *Mich.5,4. Žid.13,20. ○II Tim.2,19.

15. Jakož * mne zná Otec, a já
znám Otce, a duši svou poklá-
dám za ovce. *Mat.11,27. Luk.10,22.
16. A mámť *i* * jiné ovce, kte-
réž nejsou z tohoto ovčince. I tyť
musím přivesti; nebo hlas můj
slyšeti budou. A ° budeť jeden
ovčinec a jeden pastýř.
*Iz.56,8. Mich.2,12.
°Ezech.37,17. Oz.1,11. Efez.2,13.14.
17. Protož mne Otec miluje, že
já pokládám * duši svou, abych
ji zase vzal. *Iz.53,10.
18. Nižádnýť jí nebéře ode mne,
ale já pokládám ji sám od sebe.
Mám moc * položiti ji, a mám
moc zase vzíti ji. To ° přikázaní
vzal jsem od Otce svého.
*k.2,19. °k.14,31.
19. Tedy stala se opět * různice
mezi Židy pro ty řeči.
*k.7,12.43; 9,16.
20. A pravili mnozí z nich: Ďá-
belství má * a blázní. Co ho po-
sloucháte? *k.7,20; 8,48.52.
21. Jiní pravili: Tato slova ne-
jsou ďábelství majícího. Zdaliž
ďábelství může slepých oči otví-
rati?
22. Bylo pak posvícení v Jeruza-
lémě, a zima byla.
23. I procházel se Ježíš v * chrá-
mě po síňci Šalomounově.
*I Král.6,3. Sk.3,11; 5,12.
24. Tedy obstoupili jej Židé, a
řekli jemu: Dokudž duši naši dr-
žíš? Jestliže jsi ty Kristus, pověz
nám zjevně.
25. Odpověděl jim Ježíš: Pověděl
jsem vám, a nevěříte. Skutkové,
kteréž já činím ve jménu Otce
svého, tiť * svědectví vydávají
o mně. *k.5,36.
26. Ale vy nevěříte, nebo nejste
z ovcí mých, jakož jsem vám po-
věděl.
27. Ovceť * mé hlas můj slyší, a
já je znám, a následujíť mne.
*k.8,47.
28. A jáť život věčný dávám jim,
a nezahynouť na věky, aniž jich
kdo vytrhne z ruky mé.
29. Otec můj, kterýž mi *je* dal,
větší jest * nade všecky, a žád-
nýť jich nemůže vytrhnouti z ru-
ky Otce mého. *k.14,28.
30. Já a Otec * jedno jsme.
*k.5,19; 14,9; 17,11.21.
31. Tedy * zchápali opět kamení
Židé, aby jej kamenovali. *k.8,59.
32. Odpověděl jim Ježíš: Mnohé
dobré skutky ukázal jsem vám od
Otce svého. Pro který z těch
skutků kamenujete mne?
33. Odpověděli jemu Židé, řkou-
ce: Pro dobrý skutek tebe neka-
menujeme, ale pro rouhání, totiž
že ty, člověk jsa, děláš se Bohem.
34. Odpověděl jim Ježíš: Však
psáno jest * v zákoně vašem: Já
jsem řekl: Bohové jste. *Ž.82,6.
35. Poněvadž ty nazval bohy, k
nimž řeč Boží stala se, a nemůže
zrušeno býti písmo,
36. *Mně pak*, kteréhož posvětil
Otec a poslal na svět, vy pravíte:
Rouháš se, že jsem řekl: * Syn
Boží jsem? *k.5,17
37. Nečiním-liť * skutků Otce
svého, nevěřte mi. *k.15,24.
38. Pakliť činím, byste pak mně
nevěřili, skutkům věřte, abyste
poznali a věřili, že * Otec ve mně
jest, a já v něm. *k.14,11.
39. Tedy opět hledali ho jíti.
* ale vyšel z rukou jejich.
*k.8,59. Luk.4,30.
40. I odšel opět za Jordán na
to místo, kdež nejprvé * Jan křtil,
a pozůstal tam. *k.1,28; 3,23.
41. I přišli k němu mnozí, a
pravili: Jan zajisté žádného divu
neučinil, ale všecko, * cožkoli
mluvil Jan o tomto, pravé bylo.
*k.5,33.
42. A mnozí tam * uvěřili v něho.
*k.8,30.

KAPITOLA 11.

Pán vzkřísil Lazara. 46. Přední kněží a farizeové radu proti němu drželi. 55. On ušel do města Efraim, 57. oni pak mandát naň vydali.

Byl pak nemocen nějaký Lazar
* z Betany, z městečka Marie a
Marty, sestry její. *Luk.10,38.39.
2. A to byla ta * Maria, kteráž
pomazala Pána mastí, a vytřela
nohy jeho vlasy svými, jejíž bratr
Lazar byl nemocen.
*k.12,3. Mat.26,7. Mark.14,3. Luk.7,38.
3. Tedy poslaly k němu ty ses-
try, řkouce: Pane, aj, ten, * kte-
réhož miluješ, nemocen jest.
*k.13,23.
4. A uslyšav to Ježíš, řekl: Ne-
moc ta není k smrti, ale pro slá-
vu Boží, aby oslaven * byl Syn
Boží skrze ni. *k.9,3.
5. Miloval pak Ježíš Martu i
sestru její i Lazara.
6. A jakž uslyšel, že by nemo-
cen byl, tedy pozůstal za dva dni
na tom místě, kdež byl.
7. Potom pak dí učedlníkům:
Poďme zase do Judstva.
8. Řekli jemu učedlníci: Mistře,

nyní hledali * tě Židé kamenovati. a zase tam chceš jíti? *k.8.59: 10.31.

9. Odpověděl Ježíš: Zdaliž není dvanácte hodin za den? Chodí-li kdo ve dne. neurazíť se: nebo světlo tohoto světa vidí.

10. Pakliť by kdo chodil * v noci. urazíť se: nebo světla není v něm. *k.8.12: 9.4.

11. To pověděl. a potom dí jim: Lazar. přítel náš. * spí. ale jduť. abych jej ze sna probudil. *Mat.9.24. Luk.8.52.

12. I řekli učedlníci jeho: Pane. spí-liť. zdráv bude.

13. Ale Ježíš řekl o smrti jeho. oni pak domnívali se. že by o spání sna mluvil.

14. Tedy řekl jim Ježíš zjevně: Lazar umřel.

15. A raduji se pro vás. že jsem tam nebyl. abyste věřili. Ale poďme k němu.

16. I řekl Tomáš. * kterýž slove Didymus. spoluučedlníkům: Poďme i my. abychom zemřeli s ním. *k.20.24.

17. Přišel tedy Ježíš. a nalezl ho již čtyři dni v hrobě pochovaného.

18. Byla pak Betany blízko od Jeruzaléma. okolo honů patnácte.

19. Mnozí pak z Židů byli přišli k Martě a Marii. aby je těšili pro bratra jejich.

20. Tedy Marta. jakž uslyšela. že Ježíš jde. vyšla proti němu. ale Maria doma seděla.

21. I řekla Marta Ježíšovi: * Pane. kdybys ty byl zde. bratr můj byl by neumřel. *v.32.

22. Ale i nyníť vím. že cožkoli požádal bys od Boha. dá tobě Bůh.

23. Dí jí Ježíš: Vstaneť bratr tvůj.

24. Řekla jemu Marta: Vím. že vstane při * vzkříšení v den nejposlednější. *Job19.25. Iz.26.19. Ezech.37.4.5. Dan.12.2. Luk.14.14. Sk.23.6. I Kor.15,52. Zj.20.12.

25. Řekl jí Ježíš: Já jsem vzkříšení * i život. Kdo věří ve mne. byť pak i umřel. živ ○ bude. *k.1.4: 14.6. I Jan 5.11. ○Jan 6.40.54.

26. A každý. * kdož jest živ. a věří ve mne. ○ neumřeť na věky. Věříš-li tomu? *I Tes.4.17. ○Jan 6,35.

27. Řekla jemu: Ovšem. Pane. já jsem uvěřila. * že jsi ty Kristus. Syn Boží. kterýž měl přijíti na svět. *k.4.42: 6.69. Mat.16.16.

28. A když to pověděla. odešla a zavolala tajně Marie. sestry své. řkuci: Mistr zde jest. a volá tebe.

29. Ona jakž uslyšela. vstala rychle. a šla k němu.

30. Ještě pak byl Ježíš nepřišel do městečka. ale byl na tom * místě. kdež vyšla byla proti němu Marta. *v.20.

31. Tedy Židé. kteříž s ní byli v domě. a těšili ji. viděvše Marii. že rychle vstala a vyšla. šli za ní. řkouce: Jde k hrobu. aby tam plakala.

32. Ale Maria. když tam přišla. kdež byl Ježíš. uzřevši jej. padla k nohám jeho. řkuci jemu: Pane. bys ty byl zde. bratr můj byl by neumřel.

33. Ježíš pak jakž uzřel. ana pláče. i Židy. kteříž byli s ní přišli. ani plačí. zastonal duchem. a zkormoutil se.

34. A řekl: Kdež jste jej položili? Řkou jemu: Pane. poď a pohleď.

35. I * zaplakal Ježíš. *Luk.19.41.

36. Tedy řekli Židé: Aj. kterak * ho miloval! *v.3.5.

37. Někteří pak z nich řekli: Nemohl-liž tento. kterýž * otevřel oči slepého. učiniti. aby tento neumřel? *k.9.6.7.

38. Ježíš pak opět zastonav sám v sobě. přišel k hrobu. Byla pak jeskyně. a kámen * byl svrchu položen na ni. *Mat.27.60.

39. Dí Ježíš: Zdvihněte kámen. Řekla jemu Marta. sestra toho mrtvého: Pane. jižť smrdí: nebo čtyři dni v hrobě jest.

40. Dí jí Ježíš: Všakť jsem řekl. že budeš-li věřiti. uzříš slávu Boží.

41. Tedy zdvihli kámen. kdež byl ten mrtvý pochován. Ježíš pak pozdvihl zhůru * oči a řekl: Otče. děkuji tobě. že jsi mne slyšel. *Mark.7.34.

42. Já zajisté vím. že mne vždycky slyšíš. * ale pro zástup. kterýž okolo stojí. řekl jsem. aby věřili. že jsi ty mne poslal. *k.12.30.

43. A to pověděv. zavolal * hlasem velikým: Lazaře. poď ven. *k.5.28.

44. I vyšel ten. kterýž byl umřel. maje svázané ruce i nohy rouchami. a tvář jeho šatem byla obvinuta. Řekl jim Ježíš: Rozvěžtež jej. a nechte. ať odejde.

45. Tedy mnozí z Židů. kteříž byli přišli k Marii. viděvše. co učinil Ježíš. * uvěřili v něho. *k.10.42.

46. Někteří pak z nich odešli k farizeům. a pověděli jim. co učinil Ježíš.

47. I * sešli se přední kněží[1]) a
farizeové v radu. a pravili: Co
činíme? Nebo tento člověk divy
mnohé činí. *Ž.2.1.2. Mat.26.3.
Mark.14.1. Luk.22,2. Sk.4.27.
48. Necháme-li ho tak. všickni
uvěří v něho. i přijdou Římané.
a odejmou místo naše i lid.
49. Jeden pak z nich. Kaifáš.
nejvyšším knězem[2]) byv toho lé-
ta. řekl jim: Vy nic nevíte,
50. Aniž přemyšlujete, * že jest
užitečné nám, aby jeden člověk
umřel za lid. a ne, aby všecken
tento národ zahynul. *k.18.14.
51. Toho pak neřekl sám od se-
be, ale nejvyšším knězem[2]) byv
léta toho, prorokoval. že měl Je-
žiš umříti za tento národ.
52. A netoliko za tento národ,
ale také, aby syny Boží rozptýle-
né shromáždil v * jedno. *Efez.2.16.
53. Protož od toho dne * radu
společně drželi. aby jej zabili.
*k.10.39. Mat.12.14. Mark.3.6.
54. Ježíš pak již nechodil zjev-
ně mezi Židy. ale odšel odtud do
krajiny blízko pouště. do města.
kteréž slove Efraim. a tu bydlil
s učedlníky svými.
55. Byla pak blízko velikanoc Ži-
dovská. I šli mnozí do Jeruzalé-
ma z krajiny té před velikonocí,
aby se očistili.
56. I hledali Ježíše. a rozmlou-
vali vespolek. v chrámě stojíce:
Co se vám zdá. že nepřišel k
svátku?
57. Vydali pak byli přední kně-
ží[1]) a farizeové mandát. jestliže
by kdo zvěděl. kde by byl. aby
pověděl. aby jej jali.

KAPITOLA 12.

Pán masti pomazán. 4. Jidáš o to reptal. 12. Jízda Kristova na oslátku. 20. Příchod Řeků. 28. Hlas s nebe. 37. Slepota Židů. 44. Osvědčení se jim Páně.

Tedy Ježíš * šestý den před veli-
konocí přišel do Betany. kdež byl
Lazar ten. kterýž byl umřel. je-
hož vzkřísil z mrtvých. *Mat.26.6.
2. I připravili jemu tu večeři. a
Marta posluhovala, Lazar pak byl
jeden z stolících s ním.
3. Maria pak * vzavši libru masti
drahé z nardu výborného. poma-
zala noh Ježíšových. a vytřela
vlasy svými nohy jeho. I naplněn
jest dům vůní té masti. *Mat.26.7.
4. Tedy řekl jeden z učedlníků
jeho. Jidáš * Šimona Iškariotské-
ho. kterýž jej měl zraditi. *Mat.26.8.
5. Proč tato mast není prodána
za tři sta peněz. a není dáno
chudým?
6. To pak řekl. ne že by měl
péči o chudé. ale že zloděj byl.
* a měšec měl. a to. což *do něho*
kladeno bylo. nosil. *k.13.29.
7. Tedy řekl Ježíš: Nech jí. ke
dni pohřbu mého zachovala to.
8. Nebo * chudé vždycky máte
s sebou. ale mne ne vždycky míti
budete. *V M.5.11. Mat.26.11.
9. Zvěděl pak zástup veliký z
Židů. že by tu byl. I přišli. ne
pro Ježíše toliko. ale také aby
* Lazara viděli. kteréhož byl
vzkřísil z mrtvých. *k.11.43.44.
10. Radili se pak přední kněží[1]).
aby i Lazara zamordovali.
11. Nebo mnozí z Židů odcházeli
pro něho. a * uvěřili v Ježíše.
*k.11.45.
12. Nazejtří mnohý * zástup. kte-
rýž byl přišel k svátku. když u-
slyšeli. že Ježíš jde do Jeruza-
léma. *Mat.21.8. Mark.11.8. Luk.19.36.
13. Nabrali * ratolestí palmo-
vých. a vyšli proti němu, a vola-
li: Hosanna. požehnaný. ° kterýž
se béře ve jménu Páně. král Iz-
raelský.
*Mat.21.8.9. Luk.19.37.38. °Ž.118.25.26.
14. I dostav Ježíš * oslátka. vsedl
na ně. jakož psáno jest: *Mat.21.7.
15. Neboj se. dcero Sionská. aj.
král tvůj * béře se, na oslátku
sedě. *Iz.62.11. Zach.9.9.
16. Tomu pak nesrozuměli učedl-
níci jeho sprvu. ale když oslaven
byl Ježíš. tedy se rozpomenuli.
že to psáno bylo o něm. a že je-
mu to učinili.
17. Vydával pak svědectví zá-
stup. kterýž byl s ním, že Lazara
povolal z hrobu. a vzkřísil jej z
mrtvých.
18. Protož i v cestu vyšel jemu
zástup. když slyšeli. že by ten
div učinil.
19. Tedy farizeové pravili mezi
sebou: Vidíte-li, že nic neprospí-
váte? Aj. svět postoupil po něm.
20. Byli pak někteří Řekové z
těch. kteříž přicházívali. * aby se
modlili v svátek. *Sk.8.27.
21. Ti tedy přistoupili k Filipovi.
kterýž * byl od Betsaidy Galilej-
ské. a prosili ho. řkouce: Pane.
chtěli bychom Ježíše viděti.
*k.1.44.

[1]) Bibli kral. z r. 1613: biskupové. —
[2]) biskupem.

[1]) Bibli kral. z r. 1613: biskupové.

22. Přišel Filip a pověděl Ondře-
jovi, Ondřej pak zase a Filip po-
věděli Ježíšovi.
23. A Ježíš odpověděl jim, řka:
Přišlať * hodina, aby oslaven byl
Syn člověka. *k.13,32; 17,1.
24. Amen, amen pravím vám:
Zrno pšeničné * padna v zemi,
neumře-li, onoť samo zůstane, a
pakliť umře, mnohý užitek při-
nese. *I Kor.15,37.43.
25. Kdož * miluje duši svou,
ztratíť ji; a kdož nenávidí duše
své na tomto světě, k životu věč-
nému ostříhá ji. *Mat.10,39; 16,25.
26. Slouží-li mi kdo, následujž
mne; a kdež * jsem já, tuť i můj
služebník bude. A bude-li ○ mi
kdo sloužiti, poctíť ho Otec.
*k.14,3. k.17,24. I Tes.4,17. ○I Sam.2,30.
27. Nyní * duše má zkormouce-
na jest, a což dím? Otče, vysvo-
boď mne z této hodiny. Ale proto
jsem přišel k hodině této.
*Mat.26,38.
28. Otče, oslaviž jméno své. Te-
dy přišel hlas s nebe: I oslavil
jsem, i ještě oslavím.
29. Ten pak zástup, kterýž tu
stál a slyšel, pravil: Zahřmělo.
Jiní pravili: Anděl k němu mluvil.
30. Odpověděl Ježíš a řekl: Ne
pro mneť hlas tento se stal, * ale
pro vás. *k.11,42.
31. Nyníť * jest soud světa to-
hoto, nyní ○ kníže světa tohoto
vyvrženo bude ven.
*k.16,11. ○k.14,30. Kol.2,15.
32. A já budu-liť * povýšen od
země, všecky ○ potáhnu k sobě.
*k.3,14; 8,28. ○k.6,44.
33. (To pak pověděl, znamena-
je, kterou by smrtí měl umříti.)
34. Odpověděl jemu zástup: My
jsme slýchali z zákona, že * Kris-
tus zůstává na věky, a kterakž ty
pravíš, že musí býti povýšen Syn
člověka? Kdo jest to Syn člověka?
*II Sam.7,13.16. Ž.45,7. Iz.9.6.7.
Ezech.37,25. Mich.5,2. Luk.1,33.
35. Tedy řekl jim Ježíš: * Ještě
na malý čas světlo s vámi jest.
Choďte, dokud světlo máte, ať
vás tma nezachvátí; nebo kdo
chodí ○ ve tmách, neví, kam jde.
*k.1,9; 8,12. ○k.11,10.
36. Dokud světlo máte, věřte v
světlo, abyste * synové světla byli.
Toto pověděl Ježíš, a odšed, skryl
se před nimi. *Efez.5,9. I Tes.5,5.
37. A ačkoli tak mnohá znamení
činil před nimi, *však* neuvěřili v
něho,
38. Aby se naplnila řeč Izaiáše
proroka, kterouž pověděl: Pane,
* kdo uvěřil kázaní našemu, a
rámě Páně komu jest zjeveno?
*Iz.53,1. Ř.10,16.
39. Protoť nemohli věřiti, že o-
pět Izaiáš * řekl:
*Iz.6,9.10. Mat.13,14. Sk.28,26. Ř.11,8.
40. Oslepil oči jejich, a zatvrdil
srdce jejich, aby očima neviděli,
a srdcem nerozuměli, a neobrátili
se, abych jich neuzdravil.
41. To pověděl Izaiáš, když * vi-
děl slávu jeho, a mluvil o něm.
*Iz.6,1 násl.
42. A ačkoli mnozí i z knížat
uvěřili v něho, však pro farizee
nevyznávali, aby ze školy nebyli
* vyobcováni. *k.9,22.
43. Nebo * milovali slávu lid-
skou více než slávu Boží. *k.5,44.
44. Ježíš pak zvolal a řekl: Kdo
věří ve mne, ne ve mneť věří, ale
v toho, kterýž * mne poslal.
*I Petr.1,21.
45. A kdož vidí * mne, vidí to-
ho, kterýž mne poslal. *k.10,30; 14,9.
46. Já * světlo na svět jsem při-
šel, aby žádný, kdož věří ve mne,
ve tmě nezůstal. *Luk.2,32.
47. A slyšel-liť by kdo slova má,
a nevěřil * by, jáť ho nesoudím;
nebo nepřišel jsem, ○ abych sou-
dil svět, ale abych spasil svět.
*Mark.16,16. ○Jan 3,17.
48. Kdož mnou pohrdá, a nepři-
jímá slov mých, máť, * kdo by
jej soudil. Slova, kteráž jsem mlu-
vil, ta ť jej souditi budou v nej-
poslednější den. *k.3,18; 8.24.
49. Nebo * já sám od sebe jsem
nemluvil, ale ten, kterýž mne
poslal, Otec, on mi přikázaní dal,
co bych měl praviti a mluviti.
*k.8,27; 14,10. V M.18,18.
50. A vím, že přikázaní jeho
jest život * věčný. A protož, což
já mluvím, jakž mi pověděl Otec,
takť mluvím.
*k.17,1.2. Iz.53,11. Filip.2,16.

KAPITOLA 13.

Pán učedlníkům nohy myl, 18. zrádce oznámil, 34. přikázaní nové vydal.

Před svátkem * pak velikonoč-
ním, věda Ježíš, že přišla hodina
○ jeho, aby šel z tohoto světa k
Otci, milovav své, kteříž byli na
světě, až do konce je miloval.
*Mat.26,2. ○Jan 7,6.30.
2. A když večeřeli, (a * ďábel
již byl vnukl v srdce Jidáše Ši-
mona Iškariotského, aby jej zra-
dil,) *Luk.22,3.

3. Věda Ježíš, že jemu * Otec všecko v ruce dal, a že od Boha vyšel a k Bohu jde, *Mat.11,27.
4. Vstal od večeře, a složil roucho, a vzav rouchu, přepásal se.
5. Potom nalil vody do medenice, i počal umývati nohy učedlníků a vytírati rouchou, kterouž byl přepásán.
6. Tedy přišel k Šimonovi Petrovi, a on řekl jemu: Pane, * ty mi chceš nohy mýti? *Mat.3,14.
7. Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Co já činím, ty nevíš nyní, ale potom zvíš.
8. Dí jemu Petr: Nebudeš ty mýti noh mých na věky. Odpověděl jemu Ježíš: Neumyji-liť tebe, nebudeš míti dílu se mnou.
9. Dí jemu Šimon Petr: Pane, netoliko nohy mé, ale i ruce i hlavu.
10. Řekl jemu Ježíš: Kdož jest umyt, nepotřebuje, než aby nohy umyl; nebo čist jest všecken. * I vy čisti jste, ale ne všickni. *k.15,3.
11. Nebo * věděl o zrádci svém; protož řekl: Ne všickni čisti jste. *k.6,64.
12. Když pak umyl nohy jejich, a vzal roucho své, posadiv se za stůl zase, řekl jim: Víte-liž, co jsem učinil vám?
13. Vy nazýváte mne * Mistrem a Pánem, a dobře pravíte, jsemť zajisté. *Mat.23,8.10. Sk.2,36. II Petr.2,1.
14. Poněvadž tedy já umyl jsem nohy vaše, Pán * a Mistr, i vy máte jeden druhému nohy umývati. *Luk.22,27.
15. Příklad * zajisté dal jsem vám, abyste, jakož jsem já učinil vám, i vy činili. *I Petr.2,21. I Jan 2,6.
16. Amen, amen pravím vám: * Není služebník větší nad pána svého, ani posel větší nežli ten, kdož jej poslal. *Mat.10,24. Luk.6,40.
17. Znáte-li tyto věci, * blahoslavení jste, budete-li je činiti. *Mat.7,24.
18. Ne o všechť vás pravím. Já vím, které jsem vyvolil, ale musíť se naplniti * písmo: Ten, kdož jí chléb se mnou, pozdvihl proti mně paty své. *Ž.41,10. Sk.1,16.
19. Nyní * pravím vám, prvé než by se stalo, abyste, když se stane, uvěřili, že já jsem. *k.14,29.
20. Amen, amen pravím vám: Kdo přijímá * toho, kohož bych já poslal, mneť přijímá; a kdož mne přijímá, přijímá toho, kterýž mne poslal. *Mat.10,40. Mark.9,37. Luk.10,16.
21. A to pověděv Ježíš, zkormoutil se v duchu, a osvědčil, řka: * Amen, amen pravím vám, že jeden z vás mne zradí. *Mat.26,21. Mark.14,18.
22. Tedy učedlníci vzhlédali na sebe vespolek, pochybujíce, o kom by to pravil.
23. Byl pak * jeden z učedlníků Ježíšových, kterýž zpolehl na klíně jeho, ten, jehož miloval Ježíš. *k.19,26.
24. Protož tomu návěští dal Šimon Petr, aby se zeptal, kdo by to byl, o němž praví.
25. A on odpočívaje na prsech Ježíšových, řekl jemu: Pane, kdo jest?
26. Odpověděl Ježíš: Ten * jest, komuž já omočené skyvy chleba podám. A omočiv skyvu chleba, podal Jidášovi, *synu* Šimona Iškariotského. *Mat.26,23.
27. A hned po té skyvě chleba vstoupil do něho satan. I řekl jemu Ježíš: Co činíš, čiň spěšně.
28. Tomu pak žádný z přisedících nerozuměl, k čemu by jemu to řekl.
29. Nebo někteří se domnívali, poněvadž * Jidáš měšec měl, že by jemu řekl Ježíš: Nakup těch věcí, kterýchž jest nám potřebí k svátku, aneb aby něco chudým dal. *k.12,6.
30. A on vzav skyvu chleba, hned vyšel. A byla noc.
31. Když pak on vyšel, dí Ježíš: Nyníť oslaven jest Syn člověka, a Bůh oslaven jest v něm.
32. A poněvadž Bůh oslaven jest v něm, * i Bůh oslaví jej sám v sobě, a to hned oslaví jej. *k.12,23.
33. Synáčkové, ještě maličko s vámi jsem. Hledati mne budete, ale jakož jsem řekl * Židům: Kam já jdu, vy nemůžete přijíti, i vám pravím nyní. *k.7,34; 8,21.
34. Přikázaní nové dávám vám, abyste se * milovali vespolek; jakož já miloval jsem vás, abyste i vy milovali jeden druhého. *III M.19,18. Mat.22,39. Efez.5,2. I Jan 4,21. Jak.2,8.
35. Po tomť * poznají všickni, že jste moji učedlníci, budete-li míti lásku jedni k druhým. *I Jan 2,5; 4,20.
36. Dí jemu Šimon Petr: Pane, kam jdeš? Odpověděl mu Ježíš: * Kam jdu, nemůžeš ty nyní jíti za mnou, ale ° půjdeš potom. *k.7,34. °k.21,18.
37. Dí jemu Petr: Pane, proč

bych nemohl nyní jíti za tebou? Duši svou za * tebe položím.
*k.10.12.15. Mat.26,33. Mark.14.31.

38. Odpověděl jemu Ježíš: Duši svou za mne položíš? Amen. amen pravím tobě: * Nezazpíváť kohout. až mne třikrát zapříš.
*Mat.26.34. Mark.14.30.72. Luk.22.34.

KAPITOLA 14.

Těší Pán učedlníky, 8. užitek odjití svého i své Božství uče znáti. 16. Utěšitele zaslibuje. 26. o díle jeho vypravuje. 27. a svého pokoje jim zanechává.

Nermutiž se srdce vaše. Věříte v Boha. i ve mne věřte.

2. V domě Otce mého * příbytkové mnozí jsou. Byť nebylo tak. pověděl bych vám.
*II Kor.5,1. Žid.8.2.

3. Jduť. abych vám připravil místo. A když odejdu. a připravím vám místo. zase přijdu. a poberu vás k sobě samému. * abyste. kde jsem já. i vy byli. *k.12.26; 17.24.

4. A kam já jdu. víte. i cestu víte.

5. Dí jemu Tomáš: Pane. nevíme. kam jdeš. A kterak můžeme cestu věděti?

6. Dí jemu Ježíš: Já * jsem ta cesta. i pravda. ° i život. Žádný nepřichází ** k Otci než skrze mne. *Iz.35.8. Žid.9.8. °Jan 11.25. **k.10.9.

7. Byste znali mne. také i Otce mého znali byste: a již nyní jej znáte. a viděli jste ho.

8. Řekl jemu Filip: Pane. ukaž nám Otce. a dostiť jest nám.

9. Dí jemu Ježíš: Tak dlouhý čas s vámi jsem. a nepoznal jsi mne? Filipe. kdož vidí mne. vidí Otce. a kterakž ty pravíš: Ukaž nám Otce?

10. Nevěříš. * že já v Otci a Otec ve mně jest? Slova. kteráž já mluvím vám, sám od sebe nemluvím. ale Otec ve mně přebývaje. onť činí skutky. *k.10.38; 17.21.

11. Věřtež mi. že jsem já v Otci a Otec ve mně: aneb aspoň pro ty samy * skutky věřte mi. *k.5,36.

12. Amen. amen pravím vám: Kdož věří ve mne. skutky. kteréž já činím. i on činiti bude. a větší nad ty činiti bude: nebo já jdu k Otci svému.

13. A jestliže byste * co prosili ve jménu mém. toť učiním. aby oslaven byl Otec v Synu. *k.16.23.24. Mat.7.7.11. Mark.11.24. Luk.11.9.

14. Budete-li zač prositi ve jménu mém. jáť učiním.

15. Milujete-li * mne. přikázaní mých ostříhejte. *k.15.10. I Jan 5,3.

16. A jáť prositi budu Otce. a jiného Utěšitele dá vám. aby s vámi zůstal na věky.

17. Toho Ducha pravdy. jehož svět nemůže přijíti. Nebo nevidí ho. aniž ho zná. ale vy znáte jej. neboť u vás přebývá. a v vás bude.

18. Neopustímť * vás sirotků. přijduť k vám. *Jer.51,5. Mat.28.20.

19. Ještě maličko. a svět mne více neuzří. ale vy uzříte mne: nebo já živ jsem. i vy živi budete.

20. V ten * den vy poznáte. že já jsem v Otci svém. a vy ve mně. a já v vás. *k.17.21.22.

21. Kdož by měl přikázaní má. a ostříhal jich. onť jest ten. kterýž mne miluje. A kdož mne miluje. milován bude od Otce mého. a jáť jej budu milovati. a zjevím jemu samého sebe.

22. Řekl jemu Judas. ne onen Iškariotský: Pane. jakž jest to. že sebe nám zjeviti chceš. a ne světu?

23. Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Miluje-li * mne kdo. slova mého ostříhati bude. a Otec můj bude jej milovati. a k němu přijdeme. a příbytek ° u něho učiníme.
*Přísl.8.17. °I Kor.3.16. Efez.3.17.

24. Kdožť nemiluje mne. slov mých neostříhá: a slovo. kteréž slyšíte. neníť mé. ale toho. kterýž mne poslal. Otcovo.

25. Toto mluvil jsem vám. u vás přebývaje.

26. Utěšitel pak. ten Duch svatý. kteréhož pošle Otec ve jménu mém. onť vás naučí všemu. a připomeneť vám všecko. což jsem koli mluvil vám.

27. Pokoj * zůstavuji vám. pokoj svůj dávám vám: ne jako svět dává. já dávám vám. Nermutiž se srdce vaše. ani strachuj. *Filip.4.7.

28. Slyšeli jste. že já řekl jsem vám: Jdu. a zase přijdu k vám. Kdybyste mne milovali. radovali byste se jistě. že jsem řekl: Jdu k Otci: nebo Otec * větší jest nežli já. *k.10,29.

29. A nyní pověděl jsem vám. prvé než by se stalo. * abyste. když se stane. uvěřili. *k.13.19.

30. Již nemnoho mluviti budu s vámi: neboť jde * kníže tohoto světa. ale nemáť nic na mně.
*k.12.31.

31. Ale aby poznal svět. že miluji Otce. a jakož mi přikázal O-

tec. tak činím. Vstaňte. poďme odtud.

KAPITOLA 15.

Vinný kmen. 9. Následování Krista. 12. Napomenutí k společnému milování.

Já jsem ten * vinný kmen pravý. a Otec můj ○ vinař jest. *V M.32.32. Iz.5,2. °I Kor.3.9.

2. Každou ratolest, kteráž ve mně nenese * ovoce, odřezuje, a každou. kteráž nese ovoce, čistí. aby hojnější ovoce nesla. *Mat.15.13.

3. Již vy čisti * jste pro řeč. kterouž jsem mluvil vám. *k.13.10.

4. Zůstaňtež ve mně. a já v vás. Jakož ratolest nemůže nésti ovoce sama od sebe. nezůstala-li by při kmenu, takž ani vy, leč zůstanete ve mně.

5. Já jsem vinný kmen a vy ratolesti. Kdo zůstává ve mně. a já v něm, ten nese ovoce mnohé: nebo beze * mne nic nemůžete učiniti. *II Kor.3.5. Filip.2.13.

6. Nezůstal-li by kdo ve mně, vyvržen bude ven jako ratolest. a uschneť, a * budou sebrány, a na oheň uvrženy. a shořít. *Mat.3.10; 7.19.

7. Zůstanete-li ve mně, a slova má zůstanou-liť v vás. * což byste koli chtěli. proste. a staneť se vám. *Mat.7.7. Luk.11.9.10. I Jan.3.22.

8. V tomť bývá * oslaven Otec můj, když ovoce nesete hojné, a budete moji učedlníci. *Mat.5.16.

9. Jakož miloval mne Otec, i já miloval jsem vás. Zůstaňtež v milování mém.

10. Budete-li * zachovávati přikázaní má. zůstanete v mém milování. jakož i já přikázaní Otce svého zachoval jsem. i zůstávám v jeho milování. *k.14.15. I Jan.5.3

11. Toto mluvil jsem vám. aby radost má zůstávala v vás. a radost vaše * byla plná. *k.16.24.

12. Totoť jest * přikázaní mé. abyste se milovali vespolek, jako já miloval jsem vás. *k.13.34. Efez.5.2. I Tes.4.9. I Petr.4.8. I Jan.3.11. 4.21.

13. Většího * milování nad to žádný nemá, než aby duši svou položil za přátely své. *Ř.5.7.8.

14. Vy přátelé moji jste. učiníte-li to. což já přikazuji vám.

15. Nebudu vás více nazývati služebníky. nebo služebník neví. co by činil pán jeho. Ale vás jsem nazval přátely. nebo * všecko. což jsem koli slyšel od Otce svého. oznámil jsem vám. *k.8.26.

16. Ne * vy jste mne vyvolili. ale já jsem vás vyvolil, a postavil, abyste šli a ovoce přinesli, a ovoce vaše aby zůstalo, aby zač byste koli prosili Otce ve jménu mém. dal vám. *Iz.43.22. Efez.1.4.

17. Toto * přikazuji vám, abyste se milovali vespolek. *k.13.34.

18. Jestližeť vás * svět nenávidí. víte. žeť mne prvé než vás v nenávisti měl. *k.3.18.

19. Byste byli z světa. svět, což jest jeho, miloval by: že pak nejste z světa, ale já z světa vyvolil jsem vás, protož vás svět nenávidí.

20. Pamatujte na tu řeč, kterouž jsem já mluvil vám: * Neníť služebník větší nežli pán jeho. Poněvadž se mně protivili, i vámť se protiviti budou: poněvadž řeči mé šetřili. i vaši šetřiti budou. *Mat.10.24.

21. Ale toto všecko učiní vám pro jméno mé; nebo * neznají toho. kterýž mne poslal. *k.16.3.

22. Kdybych byl nepřišel, a nemluvil jim, hříchu by * neměli: ale nyní výmluvy nemají z hříchu svého. *k.9.41. Luk.12,47.

23. Kdož * mne nenávidí. i Otceť mého nenávidí. *k.14.21.

24. Bych byl skutků nečinil mezi nimi, * jichž žádný jiný nečinil, hříchu by neměli: ale nyní i viděli. i nenáviděli i mne i Otce mého. *k.10.37.

25. Ale aby se naplnila řeč. kteráž v zákoně * jejich napsána jest: Že v nenávisti měli mne darmo. *Ž.35.19: 69,5.

26. Když pak přijde ten * Utěšitel. kteréhož já pošli vám od Otce. Duch pravdy. kterýž od Otce pochází. tenť svědectví vydávati bude o mně. *k.14.26. Luk.24.49. Sk.2.2 násl.

27. Ano i vy * svědectví vydávati budete. nebo od počátku se mnou jste. *Sk.1,8; 2.23: 5,32.

KAPITOLA 16.

Pán předpovídaje svým pokušení. 6. potěšuje jich. 13. a napomíná k modlitbám.

Toto * mluvil jsem vám. abyste se nezhoršili. *k.14.25.

2. Vypovědíť * vás ze škol. ano přijdeť čas. že všeliký. kdož vás mordovati bude, domnívati se bude. že tím Bohu slouží. *Mat.24,9.

3. A toť učiní vám * proto. že nepoznali Otce ani mne. *k.15.21.

4. Ale toto mluvil jsem vám. aby-

ste. když * přijde ten čas. rozpomenuli se na to. že jsem já předpověděl vám. Toboť pak jsem vám s počátku nemluvil. nebo jsem byl s vámi. *k.13.19: 14.29.
5. Nyní pak * jdu k tomu. kterýž mne poslal. a žádný z vás neptá se mne: Kam jdeš? *k.7.33.
6. Ale že jsem vám tyto věci mluvil. zámutek naplnil srdce vaše.
7. Já pak * pravdu pravím vám. že jest vám užitečné. abych já odšel. Nebo neodejdu-liť. ° Utěšitel nepřijde k vám: a pakliť odejdu, pošli ho k vám.
*k.8.46. °k.14.16.26: 15.26.
8. A onť přijda. obviňovati bude svět z hřícbu, a z spravedlnosti. a z soudu.
9. Z hřícbu zajisté. že nevěří ve mne.
10. A z spravedlnosti. proto že jdu k Otci. a již více neuzříte mne.
11. Z soudu pak. proto že kníže toboto světa již jest odsouzeno.
12. Ještěť bych měl mnobo mluviti vám, ale nemůžete snésti nyní.
13. Když pak přijde ten * Duch pravdy. uvedeť vás ve všelikou pravdu. Nebo nebude mluviti sám od sebe, ale cožkoli uslyší. toť mluviti bude; ano i budoucí věci zvěstovati bude vám. *k.14,26.
14. Onť mne oslaví: nebo z mébo vezme. a zvěstuje vám.
15. Všecko. * cožkoli má Otec. mé jest. Protož jsem řekl. že z mého vezme. a zvěstuje vám.
*k.17.10.
16. Maličko. * a neuzříte mne. a opět maličko. a uzříte mne: nebo já jdu k Otci. *k.7.33: 13.33.
17. I řekli někteří z učedlníků jebo mezi sebou: Co jest to. že * praví nám: Maličko. a neuzříte mne, a opět maličko. a uzříte mne, a že já jdu k Otci? *k.7.36.
18. Protož pravili: Co jest to. že praví: Maličko? Nevíme. co praví.
19. I poznal Ježíš. že se ho chtěli otázati. I řekl jim: O tom tížete mezi sebou. že jsem řekl: Maličko. a neuzříte mne. a opět maličko. a uzříte mne?
20. Amen. amen pravím vám. že plakati a kvíliti budete vy. ale svět se bude radovati: vy pak se budete rmoutiti. ale * zámutek váš obrátíť se v radost. *Ž.30,12.
21. Žena. * když rodí. zámutek má. nebo přišla hodina její: ale když porodí děťátko. již nepamatuje na ssoužení. pro radost. proto že se narodil člověk na svět.
*Iz.26.17.
22. Protož i vy zámutek máte nyní. ale opět uzřím vás. * a radovati se bude srdce vaše. a radosti vaší žádný neodejme od vás.
*Iz.35.10.
23. A v ten den nebudete se mne tázati o ničemž. Amen. amen pravím vám: Že zač byste koli * prosili Otce ve jménu mém. dáť vám.
*k.14,13: 15.7.16. Mat.7.7. Mark.11.24. Luk.11.9.
24. Až dosavad za nic jste neprosili ve jménu mém. Prostež. a vezmete, aby radost vaše doplněna byla.
25. Toto v příslovích mluvil jsem vám, ale přijdeť hodina. když více nebudu v příslovích mluviti vám. nýbrž zjevně o Otci zvěstovati budu vám.
26. V ten * den ve jménu mém prositi budete. a nepravímť vám. že já budu prositi Otce za vás.
*k.14,20.
27. Nebo sám Otec miluje vás. proto že jste vy mne milovali. a uvěřili. že jsem já od Boba vyšel.
28. Vyšelť jsem od Otce. a přišel jsem na svět: a opět * opouštím svět. a jdu k Otci. *k.13.3.
29. Řkou jemu učedlníci jeho: Aj. nyní zjevně mluvíš. a přísloví žádnébo nepravíš.
30. Nyní víme. že * víš všecko. a nepotřebuješ. aby se kdo tebe tázal. Skrze to věříme, že jsi od Boha přišel. *k.21.17.
31. Odpověděl jim Ježíš: Nyní věříte?
32. Aj. * přijdeť hodina. anobrž již přišla. že ° se rozprchnete jeden každý k svému. a mne samébo necháte. Ale nejsemť sám, nebo Otec se mnou jest.
*k.5.25. °Zach.13.7. Mat.26.31.
33. Tyto věci mluvil jsem vám. abyste ve mně * pokoj měli. Na světě ssoužení míti budete. ale doufejtež. jáť jsem přemobl svět.
*k.14.27. Iz.9,6. Ř.5.1.

KAPITOLA 17.

Horlivá modlitba Krista Pána. kterouž Otci svému milému za učedlníky své 20. i jejich potomky věrné činil.

To pověděv Ježíš. i pozdvihl očí svých k nebi a řekl: Otče. přišlať hodina. oslaviž Syna svého. aby i Syn tvůj oslavil tebe:
2. Jakož jsi dal jemu moc nad

každým člověkem. aby těm všechněm, kteréž jsi dal jemu, život věčný dal.
3. Totoť jest pak věčný život. aby poznali * tebe samého pravého Boha. a kteréhož jsi poslal. ○ Ježíše Krista. *Kol.2.2. Iz.53.11.
4. Jáť jsem * oslavil tebe na zemi: dílo jsem ○ vykonal, kteréž jsi mi dal. abych činil. *k.13.31. ○k.4.34.
5. A nyní oslaviž ty mne. Otče. u sebe samého touž slavou. kterouž jsem měl u tebe, prvé nežli svět byl.
6. Oznámil jsem jméno tvé lidem. kteréž jsi mi dal z světa. Tvojiť byli. a mně jsi je dal. a řeč tvou zachovali.
7. A nyní poznali. že všecky věci, kteréž jsi mi dal, od tebe jsou.
8. Nebo slova. kteráž jsi mi dal. dal jsem jim: a oni přijali. a poznali právě, že jsem od tebe vyšel. a uvěřili. že jsi ty mne poslal.
9. Já za ně prosím. ne za svět prosím. ale za ty, * kteréž jsi mi dal. nebo tvoji jsou. *k.6.37.
10. A * všecky věci mé tvé jsou. a tvé mé jsou. a oslaven jsem v nich. *k.16.15.
11. Již pak více nejsem na světě. ale oni jsou na světě, a já k tobě jdu. Otče svatý, ostříhejž jich ve jménu svém. kteréž jsi mi dal, * aťby byli jedno jako my. *k.10.30: 17.21.
12. Dokudž jsem s nimi byl na světě. já jsem jich ostříhal ve jménu tvém. Kteréž jsi mi dal. zachoval jsem. a žádný z nich nezahynul, než syn zatracení, aby * se písmo naplnilo. *Ž.109.8.
13. Ale nyní * k tobě jdu. a toto mluvím na světě. aby měli radost mou plnou v sobě. *k.16,5.
14. Já jsem jim dal slovo tvé. a svět jich nenáviděl; nebo nejsou z světa. jako já nejsem z světa.
15. Neprosímť, abys je vzal z světa, ale abys je * zachoval od toho zlého. *II Tes.3.3.
16. Z světať nejsou, jako i já nejsem z světa.
17. Posvětiž jich v pravdě své. slovo tvé * pravda jest. *k.8.40.
18. Jakož * jsi mne poslal na svět. i já jsem je poslal na svět. *k.20,21.
19. A já * posvěcuji sebe samého za ně, aby i oni ○ posvěceni byli v pravdě. *Žid.2,11. ○I Kor.1,2.30.
20. Ne za tytoť pak toliko prosím. ale i za * ty. kteříž skrze slovo jejich mají uvěřiti ve mne. *k.20.31. Sk.10.43.
21. Aby všickni * jedno byli, jako ty, Otče, ○ ve mně, a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli. aby uvěřil svět. že jsi ty mne poslal. *Gal.3.28. Efez.4.3. ○Jan 10.38. I Jan.1,3.
22. A já slávu. kterouž jsi mi dal. dal jsem jim, aby byli jedno. jako my jedno jsme.
23. Já * v nich. a ty ve mně. aby dokonáni byli v jedno. a aby poznal svět. že jsi ty mne poslal. a že jsi je miloval. jakožs mne miloval *I Kor.6.17.
24. Otče. kteréž jsi mi dal. * chciť. kdež jsem já. aby i oni byli se mnou. aby hleděli na slávu mou. kterouž mi dal: nebo jsi mne miloval ○ před ustanovením světa. *k.12.26. I Tes.4.17. ○Efez.1,4.
25. Otče spravedlivý. * tebeť svět nepoznal. ale ○ já jsem tebe poznal. a *i* tito poznali, že jsi ty mne poslal. *k.15,21: 16,3. ○k.7.29.
26. A známéť jsem jim učinil jméno tvé. a známo učiním. aby milování. kterýmž jsi mne miloval. * bylo v nich. a i já v nich. *k.15.9.

KAPITOLA 18.

Pán v zahradě slovem poraziv nepřátely, dal se jíti. 12. k Annášovi. 24. potom k Kaifášovi veden. 27. od Petra zapírán, 28. a před Pilátem postaven.

To když pověděl Ježíš, * vyšel s učedlníky svými přes potok ○ Cedron, kdež byla zahrada: do kteréžto všel on i učedlníci jeho. *Mat.26,36. ○II Sam.15.23.
2. Věděl pak i Jidáš. zrádce jeho. to *místo;* nebo často chodíval tam Ježíš s učedlníky svými.
3. Protož * Jidáš pojav zástup. a od předních kněží[1]) a farizeů služebníky. přišel tam s lucernami a s pochodněmi a s zbrojí. *Mat.26.47.
4. Ježíš pak věda všecko. což přijíti mělo na něj. vyšed, řekl jim: Koho hledáte?
5. Odpověděli jemu: Ježíše Nazaretského. Řekl jim Ježíš: Jáť jsem. Stál pak s nimi i Jidáš, zrádce jeho.
6. A jakž řekl jim: * Já jsem, postoupili nazpět. a padli na zem. *k.6.20.
7. I otázal se jich opět: Koho hledáte? A oni řekli: Ježíše Nazaretského.
8. Odpověděl Ježíš: Pověděl jsem

[1]) Bibli kral. z r. 1613: biskupů.

vám, že já jsem. Poněvadž tedy mne hledáte, nechtež těchto, ať odejdou.
9. Aby se naplnila řeč, kterouž byl pověděl: * Z těch, kteréž jsi mi dal, neztratil jsem žádného. *k.6.39.
10. Tedy Šimon Petr, maje meč, vytrhl * jej, a udeřil služebníka nejvyššího kněze[1]), a uťal mu ucho jeho pravé. Bylo pak jméno služebníka toho Malchus.
*Mat.26.51. Mark.14.47.
11. I řekl Ježíš Petrovi: Schovej meč svůj do pošvy. Což nemám píti kalicha, kterýž mi dal Otec?
12. Tedy zástup a hejtman a služebníci Židovští jali Ježíše, a svázali jej.
13. A * vedli ho k Annášovi nejprvé: nebo byl test Kaifášův, kterýž byl nejvyšším knězem[2]) toho léta. *Mat.26.57.
14. Kaifáš pak byl ten, * kterýž byl radu dal Židům, že by užitečně bylo, aby člověk jeden umřel za lid. *k.11.50.
15. Šel pak za Ježíšem * Šimon Petr a jiný učedlník. A ten učedlník byl znám nejvyššímu knězi[3]), i všel s Ježíšem do síně nejvyššího kněze[4]). *Mat.26.58.
16. Ale Petr stál u dveří vně. I vyšel ten druhý učedlník, kterýž byl znám nejvyššímu knězi[3]), a promluvil s vrátnou i uvedl tam Petra.
17. Tedy řekla Petrovi děvka vrátná: Nejsi-liž i ty z učedlníků člověka toho? Řekl on: Nejsem.
18. Stáli pak tu služebníci a pacholci, kteříž oheň udělali, nebo zima bylo, i zhřívali se. A byl s nimi také i Petr, stoje a zhřívaje se.
19. Tedy nejvyšší kněz[5]) tázal se Ježíše o učedlnících jeho a o učení jeho.
20. Odpověděl jemu Ježíš: * Já zjevně mluvil jsem světu, já vždycky učíval jsem v škole a v chrámě, kdež se odevšad Židé scházejí, a tajně jsem nic nemluvil. *k.7.26.
21. Co se mne ptáš? Ptej se těch, kteříž slýchali, co jsem jim mluvil. Aj, tiť vědí, co jsem já mluvil.
22. A když on to pověděl, jeden z služebníků, stoje tu, * dal bůlkou Ježíšovi, řka: Tak-liž odpovídáš nejvyššímu knězi[3])?
*I Král.22.24. Jer.20.2.
23. Odpověděl mu Ježíš: Mluvil-li

[1]) Bibli kral. z r. 1613: biskupova. — [2]) biskupem. — [3]) biskupovi. — [4]) biskupovy. — [5]) biskup.

jsem zle, svědectví vydej o zlém; pakli dobře, proč mne tepeš?
24. I poslal jej Annáš svázaného k Kaifášovi nejvyššímu knězi[1]).
25. Stál pak * Šimon Petr, a zhříval se. Tedy řekli jemu: Nejsi-liž i ty z učedlníků jeho? Zapřel on a řekl: Nejsem. *Mat.26.58.69.
26. Dí jemu jeden z služebníků nejvyššího kněze[2]), příbuzný toho, kterémuž Petr uťal ucho: Zdaž jsem já tebe neviděl s ním v zahradě?
27. Tedy Petr opět zapřel. A hned kohout zazpíval.
28. I * vedli Ježíše od Kaifáše do radného domu, a bylo ráno. Oni pak nevešli ○ do radného domu, aby se neposkvrnili, ale aby jedli beránka. *Mat.27.2. ○Sk.10.28; 11.3.
29. Tedy vyšel k nim Pilát a řekl: Jakou žalobu vedete proti člověku tomuto?
30. Odpověděli a řekli jemu: Byť tento nebyl zločinec, nevydali bychom ho tobě.
31. I řekl jim Pilát: Vezměte vy jej, a podlé zákona svého suďte ho. I řekli mu Židé: Námť nesluší zabiti žádného.
32. Aby se řeč Ježíšova naplnila, kterouž * řekl, znamenaje, kterou by smrtí měl umříti. *Mat.16.21.
33 Tedy Pilát * všel opět do radného domu, i povolal Ježíše a řekl jemu: Ty-li jsi král Židovský?
*Mat.27.11. Mark.15.2. Luk.23.3.
34. Odpověděl Ježíš: Sám-li od sebe to pravíš, čili jiní tobě pověděli o mně?
35. Odpověděl Pilát: Zdaliž jsem já Žid? Národ tvůj a přední kněží[3]) dali mi tebe. Co jsi učinil?
36. Odpověděl Ježíš: Království mé není * z tohoto ○ světa. Byť z tohoto světa bylo království mé, služebníci moji bránili by, abych nebyl vydán Židům. Ale nyní mé království není odsud.
*k.6.15. I Tim.6.13. ○Jan 17.14.
37. I řekl jemu Pilát: Tedy král jsi ty? Odpověděl Ježíš: Ty pravíš, že já král jsem. Játť jsem se k tomu narodil, a proto jsem na svět přišel, abych svědectví vydal pravdě. Každý, kdož jest z pravdy, slyší hlas můj.
38. Dí jemu Pilát: Co jest pravda? A to pověděv, opět vyšel k Židům, a dí jim: * Já na něm žádné viny nenalézám. *Mat.27.23. Mark.15.14.

[1]) Bibli kral. z r. 1613: biskupovi. — [2]) biskupových. — [3]) biskupové.

39. Ale jest * obyčej váš, abych
vám propustil jednoho na veliku-
noc. Chcete-liž tedy, ať vám pro-
pustím toho krále Židovského?
*Mat.27,15.
40. I zkřikli opět všickni, řkou-
ce: Ne toho, * ale Barabáše. Byl
pak ten Barabáš ° lotr.
*Mark.15,7. °Sk.3.14.

KAPITOLA 19.

Pán ubičovaný korunován. 3. posmíván. 16. na smrt odsouzen, 18. ukřižován, 20. umřel, 38. od Jozefa a Nikodéma počestně pohřben.

Tedy vzal Pilát Ježíše, a * zbi-
čoval. *Mat.27.26.
2. A žoldnéři zpletše korunu z
trní, vstavili na hlavu jeho, a
pláštěm šarlatovým přioděli jej.
3. A říkali: Zdráv buď, králi Ži-
dovský. A bili jej hůlkami.
4. I * vyšel opět ven Pilát, a
řekl jim: Aj, vyvedu jej vám ven,
abyste poznali, žeť na něm žádné
viny nenalézám. *k.18,29.38.
5. Tedy vyšel Ježíš ven, nesa
tu korunu trnovou, a ten plášť
šarlatový. I řekl jim *Pilát:* Aj
člověk.
6. A jakž jej uzřeli přední kně-
ží[1]) a služebníci, zkřikli, řkouce:
Ukřižuj, ukřižuj *ho.* Dí jim Pi-
lát: * Vezměte vy jej a ukřižujte,
nebo já na něm viny nenalézám.
*k.18,31.
7. Odpověděli jemu Židé: My zá-
kon máme, a * podlé zákona na-
šeho máť umříti, nebo Synem
Božím se činil.
*III M.24,15.16. V M.18,20.
8. A když Pilát uslyšel tuto řeč,
více se obával.
9. I * všel do radného domu za-
se, a řekl Ježíšovi: Odkud jsi ty?
Ale Ježíš nedal jemu odpovědi.
*k.18.33.
10. Tedy řekl jemu Pilát: Ne-
mluvíš se mnou? Nevíš-liž, že
mám moc ukřižovati tě, a moc
mám propustiti tebe?
11. Odpověděl Ježíš: Neměl bys
nade mnou moci nižádné, * byť
nebylo dáno s hůry; protož kdo
mne tobě vydal, většíť hřích má.
*Ž.17,4. Iz.22,21. Ř.13.1.
12. Od té *chvíle* hledal Pilát pro-
pustiti ho. Ale Židé volali, řkou-
ce: Propustíš-li tohoto, nejsi pří-
tel císařův; * každý, kdož se krá-
lem činí, protiví se císaři.*Sk.17.7.
13. Tedy Pilát uslyšev tu řeč,
vyvedl ven Ježíše, a sedl na soud-
né stolici na místě, kteréž slove
Litostrotos, a Židovsky Gabbata
14. A bylo v pátek před veliko-
nocí, okolo šesté hodiny. I řekl
Židům: Aj, král váš.
15. Oni pak zkřikli: Vezmi, vez-
mi, ukřižuj jej. Řekl jim Pilát:
Krále vašeho ukřižuji? Odpově-
děli přední kněží[1]): Nemámeť
* krále, než císaře. *I M.49.10.
16. Tehdy * vydal jim ho, aby
byl ukřižován. I pojali Ježíše a
vedli. *Mat.27,26. Mark.15,15.
17. A nesa kříž svůj, šel * na
místo, kteréž slove popravné, a
Židovsky Golgota. *Mat.27,33.
18. Kdež ukřižovali ho, a s ním
jiné dva s obou stran, a v pro-
středku Ježíše.
19. Napsal pak i * nápis Pilát, a
vstavil na kříž. A bylo napsáno:
Ježíš Nazaretský, král Židovský.
*Mat.27,37.
20. Ten pak nápis mnozí z Židů
čtli: nebo blízko města bylo to
místo, kdež ukřižován byl Ježíš.
A bylo psáno Židovsky, Řecky a
Latině.
21. Tedy přední kněží[1]) Židovští
řekli Pilátovi: Nepiš: Král Židov-
ský, ale že on řekl: Král Židov-
ský jsem.
22. Odpověděl Pilát: Co jsem
psal, psal jsem.
23. Žoldnéři pak, když Ježíše u-
křižovali, vzali roucha jeho, (a
učinili čtyři díly, každému rytíři
díl.) a sukni. Byla pak sukně
nešívaná, *ale* od vrchu všecka
naskrze setkaná.
24. I řekli mezi sebou: Neroz-
trhujme jí, ale losujme o ni, čí
bude. Aby se naplnilo * písmo,
řkoucí: Rozdělili sobě roucho
mé, a o můj oděv metali los. Te-
dy žoldnéři tak učinili. *Ž.22.19.
25. Stály * pak u kříže Ježíšova
matka jeho a sestra matky jeho,
Maria Kleofášova, a Maria Mag-
daléna. *Mat.27.61.
26. Tedy Ježíš uzřev matku, a
učedlníka tu stojícího, * kteréhož
miloval, řekl matce své: Ženo
aj, syn tvůj. *k.13,23; 20,2; 21,7.
27. Potom řekl učedlníkovi: Aj,
matka * tvá. A od té hodiny pří-
jal ji učedlník ten k sobě.
*Mat.12,50.
28. Potom věda Ježíš, že již vše-
cko dokonáno jest, aby * se na-
plnilo písmo, řekl: Žízním. *Ž.69,22.

[1]) Bibli kral. z r. 1613: biskupové.

[1]) Bibli kral. z r. 1613: biskupové.

29. Byla pak *tu* postavena nádoba plná octa. * Tedy oni naplnivše hubu octem. a obloživše yzopem, podali ústům jeho. *Mat.27,48.

30. A když okusil Ježíš octa, řekl: Dokonánoť * jest. A nakloniv hlavy, ducha *Otci* ○ poručil. *k.17,4. ○Ž.31,6. Luk.23,46.

31. Židé pak. aby nezůstala na kříži těla na sobotu, poněvadž byl den připravování. (byl zajisté veliký ten den sobotní.) prosili Piláta. aby zlámáni byli hnátové jejich. a byli složeni.

32. I přišli žoldnéři. a prvnímu zajisté zlámali hnáty. i druhému. kterýž ukřižován byl s ním.

33. Ale k Ježíšovi přišedše. jakž uzřeli jej již mrtvého. nelámali hnátů jeho.

34. Ale jeden z žoldnéřů bok jeho kopím otevřel. a hned vyšla krev a * voda. *k.7.37. Iz.55,1. Zach.13,1.

35. A ten. kterýž viděl, svědectví vydal. a pravé jest svědectví jeho. Onť ví. že pravé věci praví. abyste vy věřili.

36. Stalo se pak to aby se naplnilo to písmo: * Kost jeho nebude zlámána. *II M.12.46.

37. A opět jiné písmo dí: * Uzříť, v koho jsou bodli. *Zach.12,10.

38. Potom pak * prosil Piláta Jozef z Arimatie. (kterýž byl učedlník Ježíšův. ale tajný. pro strach Židovský,) aby sňal tělo Ježíšovo. I dopustil Pilát. A *on* přišed. sňal tělo Ježíšovo. *Mat.27.57.

39. Přišel pak i Nikodém. (kterýž byl * prvé přišel k Ježíšovi v noci.) nesa smíšení ○ mirry a aloes okolo sta liber. *k.3.2; 7,50. ○Mark.16,1.

40. Tedy vzali tělo Ježíšovo. a obvinuli je prostěradly s těmi vonnými věcmi. jakž obyčej jest Židům se pochovávati.

41. A byla na tom místě. kdež ukřižován byl, zahrada. a v zahradě hrob nový. v němž ještě žádný nebyl pochován.

42. Protož tu pro den připravování Židovský. že blízko byl ten hrob. položili Ježíše.

KAPITOLA 20.

Pán z mrtvých vstal. 14. Marii se ukázal 19. I apoštolům. 22. kterýmž, (napraviv je, zvlášť Tomáše.) poselství své svěřil.

Prvního * pak dne po sobotě Maria Magdaléna šla ráno k hrobu. když ještě tma bylo. I uzřela kámen odvalený od hrobu. *Mat.28,1.

2. I běžela a přišla k Šimonovi Petrovi a k druhému učedlníkovi. tomu. jehož miloval * Ježíš. a řekla jim: Vzali Pána z hrobu, a nevíme. kde jej položili. *k.13.23

3. Tedy * vyšel Petr i ten druhý učedlník, a šli k hrobu. *Luk.24.12.

4. Běželi pak oba spolu. Ale ten druhý učedlník předběhl Petra. a přišel prvé k hrobu.

5. A nachýliv se. uzřel prostěradla položená. ale však tam nevšel.

6. Tedy přišel Šimon Petr. za ním jda. a všel do hrobu. I uzřel prostěradla položená.

7. A rouchu. kteráž byla na hlavě jeho, ne s prostěradly položenou. ale obzvláštně svinutou na jednom místě.

8. Potom všel i ten druhý učedlník. kterýž byl prvé přišel k hrobu, i uzřel a uvěřil.

9. Nebo ještě neznali písma, že měl z mrtvých * vstáti. *Ž.16.10. Iz.53.8. Luk.24,26.

10. I odešli zase ti učedlníci tam. kdež prvé byli.

11. Ale Maria * stála u hrobu vně. plačeci. A když plakala. naklonila se do hrobu. *Mark.16.5.

12. A uzřela dva anděly v bílém *rouše* sedící, jednoho u hlavy. a druhého u noh. tu kdež bylo položeno tělo Ježíšovo.

13. Kteříž řekli jí: Ženo. co pláčeš? I dí jim: Vzali Pána mého, a nevím. kde ho položili.

14. To když řekla. obrátila se zpátkem. a * uzřela Ježíše. an stojí. ale ○ nevěděla. by Ježíš byl. *Mat.28.9. Mark.16.9. ○Luk.24.16.

15. Dí jí Ježíš: Ženo. co pláčeš? Koho hledáš? Ona domnívajíci se. že by zahradník byl. řekla jemu: Pane. vzal-lis ty jej. pověz mi, kdes ho položil, ať já jej vezmu.

16. Řekl jí Ježíš: Maria. Obrátivši se ona. řekla jemu: Rabbóni, což se vykládá: Mistře.

17. Dí jí Ježíš: Nedotýkejž se mne: nebo jsem ještě nevstoupil k Otci svému. * Ale jdiž k bratřím mým. a pověz jim: ○ Vstupuji k Otci svému. a k Otci vašemu. k Bohu svému. a k Bohu vašemu. *Ž.22.23. ○Jan 16.16.

18. Přišla * Maria Magdaléna. zvěstujíci učedlníkům. že by viděla Pána. a že jí to pověděl. *Mat.28.8.

19. Když * pak byl večer toho dne, kterýž jest první po sobotě. a dvéře byly zavříny. kdež byli

učedlníci shromážděni. ° pro strach
Židovský. přišel Ježíš. a stál u
prostřed. a řekl jim: Pokoj ** vám.
*Mark.16.14. °Jan 19.38. **Soud.6.23.
20. A to pověděv. ukázal jim
ruce i bok svůj. * I zradovali se
učedlníci. vidouce Pána. *k.16.22.
21. Tedy řekl jim Ježíš opět:
Pokoj vám. * Jakož mne poslal
Otec. tak i já posílám vás.
*k.17.18. Iz.61.1. Mark.16.15. Luk.4.18.
22. A to pověděv. dechl. a řekl
jim: Přijměte Ducha svatého.
23. Kterýmžkoli * odpustili by-
ste hříchy. odpouštějíť se jim:
kterýmžkoli zadrželi byste. za-
držániť jsou. *Mat.16,19: 18.18.
24. Tomáš pak jeden ze dvaná-
cti. kterýž sloul Didymus. nebyl s
nimi. když byl přišel Ježíš.
25. I řekli jemu jiní učedlníci:
Viděli jsme Pána. Ale on řekl
jim: Leč uzřím v rukou jeho bo-
dení hřebů. a vpustím prst svůj
v místo hřebů. a ruku svou vlo-
žím v bok jeho. nikoli neuvěřím.
26. A po osmi dnech opět učedl-
níci jeho byli vnitř. a Tomáš s
nimi. Přišel Ježíš. a dvéře byly
zavříny. i stál u prostřed a řekl:
Pokoj vám.
27. Potom řekl Tomášovi: Vložiž
prst svůj sem, a viz ruce mé. a
vztáhni ruku svou, a vpusť v
bok můj. a nebudiž nevěřící. ale
věrný.
28. I odpověděl Tomáš a řekl je-
mu: Pán * můj a Bůh můj!
*I Král.18.39.
29. Dí jemu Ježíš: Žes mne vi-
děl. Tomáši. uvěřil jsi. Blahosla-
vení, kteříž * neviděli. a uvěřili.
*I Petr.1.8.
30. Mnohé * zajisté i jiné divy
činil Ježíš před obličejem učedl-
níků svých. kteříž nejsou zapsáni
v knize této. *k.21,25.
31. Ale tito zapsáni jsou, * aby-
ste věřili, že Ježíš jest Kristus.
Syn Boží, a abyste věříce, život
měli ve jménu jeho. *I Jan.5.13.

KAPITOLA 21.

Pán se zjevil učedlníkům při lovení ryb. 15. Petr. že Pána miluje, třikrát vyznal. a Pán jemu beránky i ovce poručiv. 18. smrt jeho předpověděl.

Potom zjevil se opět Ježíš učedl-
níkům u moře Tiberiadského. Zje-
vil se pak takto:
2. Byli spolu Šimon Petr a To-
máš. kterýž * sloul Didymus. ° a
Natanael. kterýž byl z ** Kány
Galilejské. a °° *synové* Zebedeovi.
a *jiní* z učedlníků jeho dva.
*k.20.24. °k.1.45. **k.2.1.11. °°Mat.4.21.
3. Dí jim Šimon Petr: Půjdu ryb
loviti. Řekli jemu: Půjdeme i my
s tebou. I šli. a vstoupili na lodí
hned: a * té noci nic nepopadli.
*Luk.5.5.
4. A když bylo již ráno. stál Je-
žíš na břehu. Nevěděli * však u-
čedlníci, by Ježíš byl.
*k.20.14. Luk.24.16.
5. Tedy dí jim Ježíš: Dítky. máte-
li jakou krmičku? Odpověděli je-
mu: Nemáme.
6. On pak řekl jim: * Zavrztež
síť na pravou stranu lodí, a na-
leznete. I zavrhli. a hned nemohli
jí táhnouti pro množství ryb.
*Luk.5.4.
7. I řekl učedlník ten. * kteréž
hož miloval Ježíš. Petrovi: Pán
jest. A Šimon Petr. jakž uslyšel.
že Pán jest. opásal se po košili.
(nebo ° byl nah.) a pustil se do
moře. *v.20. °I M.3.10.
8. Jiní také učedlníci na lodí při-
plavili se. (nebo nedaleko byli od
břehu. asi okolo dvou set loket.)
táhnouce tu síť s rybami.
9. A jakž vystoupili na břeh. u-
zřeli řeřavé uhlí a rybu svrchu
položenou a chléb.
10. Řekl jim Ježíš: Přineste ryb,
kterýchž jste nalapali nyní.
11. Vstoupil pak Šimon Petr. a
vytáhl síť na zem. plnou ryb veli-
kých. sto padesáte a tři. A ačkoli
jich tak mnoho bylo. * neztrhala
se síť. *Luk.5,6.
12. Řekl jim Ježíš: Poďte. obě-
dujte. Žádný pak z učedlníků ne-
směl se ho otázati: Ty kdo jsi?
vědouce. že Pán jest.
13. I přišel Ježíš. a vzal ten
chléb. a dával jim. i rybu též.
14. To * již po třetí ukázal se
Ježíš učedlníkům svým. vstav z
mrtvých. *k.20.19. Luk.24.36. Sk.10.41.
15. A když poobědvali. řekl Je-
žíš Šimonovi Petrovi: Šimone Jo-
nášův. miluješ-li mne více než ti-
to? Řekl jemu: Ovšem. Pane. ty
víš, že tě miluji. Dí jemu: Pasiž
beránky mé.
16. Řekl jemu opět po druhé:
Šimone Jonášův. milujcš-li mne?
Řekl jemu: Ovšem. Pane. ty víš.
že tě miluji. Dí jemu: * Pasiž
ovce mé. *Sk.20.28.
17. Řekl jemu potřetí: Šimone
Jonášův, miluješ-li mne? I za-
rmoutil se Pctr. protože jemu
řekl potřetí: Miluješ-li mne? A

odpověděl jemu: Pane. * ty znáš
všecko, ty víš, že tě miluji. Řekl
jemu Ježíš: Pasiž ovce mé. *k.16,30.
18. Amen. * amen pravím tobě:
Když jsi byl mladší, opasovals se,
a chodíval jsi, kams chtěl: ale
když se sstaráš, ztáhneš ruce
své, a jiný tě opáše, a povede,
kamž bys ty nechtěl. *k.13,36. Sk.12,3.
19. To pak pověděl, * znamenaje,
kterou by smrtí měl oslaviti Bo-
ha. A to pověděv, řekl jemu: Poď
za mnou. *II Petr.1,14.
20. I obrátiv se Petr, uzřel toho
učedlníka, * kteréhož miloval Je-
žíš, an jde za ním, kterýž i od-
počíval za večeří na prsech jeho,
a byl řekl: Pane, kdo jest ten,
kterýž tě zradí? *v.7.
21. Toho viděv Petr, dí Ježíšovi:
Pane, co pak tento?
22. Řekl jemu Ježíš: Chci-li ho
nechati, dokudž nepřijdu, co to-
bě po tom? Ty poď * za mnou.
*Mat.4,19.
23. I vyšla řeč ta mezi bratří,
že by učedlník ten neměl umříti.
Ale neřekl byl jemu Ježíš, že by
neměl umříti, ale: Chci-li ho ne-
chati, dokudž nepříjdu, co tobě
po tom?
24. Toť jest učedlník ten, * kte-
rýž svědectví vydává o těchto ° vě-
cech, a napsal toto, a víme, že
pravé jest svědectví jeho.
*k.15,27. °k.19,35.
25. Jestiť pak i jiných mnoho
věcí, kteréž činil Ježíš, kteréž
kdyby měly všecky, každá obzvlášt-
ně, psány býti, mám za to, že by
ten svět nemohl přijíti těch knih,
kteréž by napsány byly. Amen.